

GRUPA TORPOL
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2015 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Poznań, 21 marca 2016 roku

Spis treści

Spis treści	1
Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowany bilans.....	6
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	9
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	10
1. Informacje ogólne.....	10
2. Skład Grupy.....	11
3. Skład Zarządu jednostki dominującej.....	12
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	13
5. Akcjonariat jednostki dominującej	13
6. Stan posiadania akcji Jednostki dominującej przez osoby zarządzające i nadzorujące Jednostkę	13
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie	14
7.1. Profesjonalny osąd	14
7.2. Niepewność szacunków	15
8. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
8.1. Oświadczenie o zgodności	16
8.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdania finansowego	16
9. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF	17
10. Zmiana szacunków wyceny kontraktów i zasad prezentacji rozrachunków w konsorcjum	20
11. Istotne zasady rachunkowości. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	21
11.1. Zasady konsolidacji.....	21
11.2. Udział we wspólnym działaniu	21
11.3. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	22
11.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	22
11.5. Rzeczowe aktywa trwałe.....	22
11.6. Wartości niematerialne.....	23
11.7. Koszty prac badawczo –rozwojowych	24
11.7.1 Wartość firmy.....	25
11.8. Leasing	26
11.9. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	26
11.10. Koszty finansowania zewnętrznego	27
11.11. Aktywa finansowe.....	27
11.12. Utrata wartości aktywów finansowych.....	28
11.12.1 Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	28
11.12.2 Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	29
11.12.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.....	29
11.13. Zapasy	29
11.14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	30
11.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	30
11.16. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	30
11.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	31
11.18. Rezerwy.....	31
11.19. Odprawy emerytalne	32

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

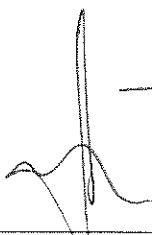
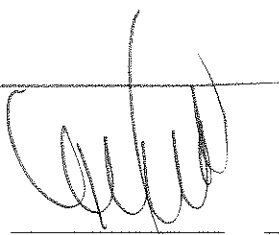

11.20. Przychody.....	32
11.20.1 Sprzedaż towarów i produktów.....	32
11.20.2 Umowy z tytułu długoterminowych kontraktów budowlanych.....	32
11.20.3 Odsetki.....	33
11.20.4 Dywidendy.....	33
11.20.5 Przychody z tytułu wynajmu.....	33
11.20.6 Dotacje rządowe.....	33
11.20.7 Przychody z tytułu usług serwisowych.....	33
11.21. Podatki.....	34
11.21.1 Podatek bieżący.....	34
11.21.2 Podatek odroczony.....	34
11.21.3 Podatek od towarów i usług.....	35
11.22. Zysk netto na akcję.....	35
11.23. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	35
12. Segmenty operacyjne.....	35
12.1. Segmenty operacyjne.....	36
12.2. Informacje geograficzne.....	37
13. Przychody i koszty.....	38
13.1. Pozostałe przychody operacyjne.....	38
13.2. Pozostałe koszty operacyjne.....	38
13.3. Przychody finansowe.....	38
13.4. Koszty finansowe.....	38
13.5. Koszty według rodzajów.....	39
13.6. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat.....	39
13.7. Koszty świadczeń pracowniczych.....	39
14. Składniki innych całkowitych dochodów.....	40
15. Podatek dochodowy.....	40
15.1. Obciążenie podatkowe.....	40
15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	41
15.3. Odroczony podatek dochodowy.....	41
16. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	42
17. Aktywa trwałe.....	43
18. Zysk przypadający na jedną akcję.....	45
19. Aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	45
20. Leasing.....	46
20.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego.....	46
21. Wartości niematerialne.....	47
22. Wartość firmy.....	48
23. Udział we wspólnych ustaleniach umownych.....	50
23.1. Wspólne działanie – NLF Torpol Astaldi Spółka cywilna.....	50
23.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu.....	50
23.3. Wspólne działanie – kontrakty realizowane w konsorcjach.....	51
24. Pozostałe aktywa.....	51
24.1. Rozliczenia międzyokresowe w aktywach.....	51
25. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.....	51
26. Świadczenia pracownicze.....	52
26.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia.....	52
27. Zapasy.....	52
28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	53
29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	54

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe	56
30.1. Kapitał podstawowy	56
30.1.1 Wartość nominalna udziałów/akcji	56
30.1.2 Akcjonariusze o znaczącym udziale.....	57
30.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	57
30.3. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	58
31. Informacja o emisji, wykupie i spłacie dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	58
32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	59
33. Rezerwy	63
33.1. Zmiany stanu rezerw	63
33.2. Inne rezerwy	63
34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania finansowe, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.....	64
34.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania.....	64
34.2. Rozliczenia międzyokresowe w pasywach.....	65
35. Zobowiązania warunkowe	66
35.1. Sprawy sądowe.....	67
35.2. Rozliczenia podatkowe.....	69
36. Przychody ze sprzedaży usług - długoterminowe kontrakty budowlane	69
37. Informacje o podmiotach powiązanych.....	70
37.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	71
37.2. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu.....	71
37.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy	71
37.3.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy.....	71
38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	72
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	72
39.1. Ryzyko stopy procentowej	72
39.2. Ryzyko walutowe	73
39.3. Ryzyko kredytowe.....	74
39.4. Ryzyko koncentracji.....	74
39.5. Ryzyko związane z płynnością.....	74
40. Instrumenty finansowe	76
40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	76
40.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	77
40.3. Ryzyko stopy procentowej	79
41. Zarządzanie kapitałem	79
42. Struktura zatrudnienia.....	80
43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	81

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Przychody ze sprzedaży usług	35	1 237 073	770 553
Przychody z wynajmu		29	11
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów		1 139	4 835
Przychody ze sprzedaży		1 238 241	775 399
Koszt własny sprzedaży	13.5	1 170 481	727 031
Zysk brutto ze sprzedaży		67 760	48 368
Koszty sprzedaży	13.5	3 650	2 186
Koszty ogólnego zarządu	13.5	20 994	13 874
Zysk ze sprzedaży		43 116	32 308
Pozostałe przychody operacyjne	13.1	1 220	1 079
Pozostałe koszty operacyjne	13.2	1 079	740
Zysk z działalności operacyjnej		43 257	32 647
Przychody finansowe	13.3	1 934	2 447
Koszty finansowe	13.4	5 123	4 747
Udział w zysku wspólnego przedsięwzięcia		9	6
Zysk brutto		40 077	30 353
Podatek dochodowy	15.1	8 123	5 344
Zysk netto za okres		31 954	25 009
Przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		31 954	25 009
Zysk na jedną akcję (w złotych):			
- średnioważona liczba wyemitowanych akcji zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję w tysiącach sztuk		22 970	19 300
-podstawowy z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		1,39	1,30
-rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		1,39	1,30

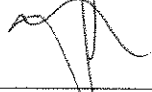
			
Krzysztof Miler Wiceprezes Zarządu	Michał Ulatowski Wiceprezes Zarządu	Tomasz Krupiński Wiceprezes Zarządu	Marta Izdebska Główny Księgowy

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

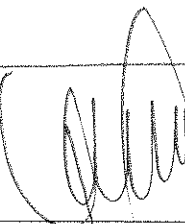
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
	<i>Nota</i>	
Zysk netto za okres	31 954	25 009
Inne całkowite dochody		
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Zyski/Straty aktuarialne	44	-133
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach	15.1 -10	26
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-265	-688
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-221	-801
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES	31 733	24 208
Całkowity dochód przypadający:		
Akcjonariuszom jednostki dominującej	31 733	24 208

Krzysztof Miłner
Wiceprezes Zarządu

Michał Ulatowski
Wiceprezes Zarządu

Tomasz Krupiński
Wiceprezes Zarządu

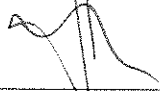
Marta Izdebska
Główny Księgowy

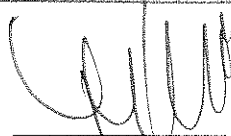
SKONSOLIDOWANY BILANS

	Nota	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014*	01 stycznia 2014*
AKTYWA				
Aktywa trwałe		155 576	115 987	105 727
Rzeczowe aktywa trwałe	17	94 112	72 734	68 695
Nieruchomości inwestycyjne		67	80	68
Wartość firmy	22	9 882	9 008	9 008
Wartości niematerialne	21	1 157	1 586	2 020
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	23	1 307	1 313	1 280
Udziały w pozostałych jednostkach		0	0	169
Należności długoterminowe	28	21 908	4 566	6 187
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15.3	26 732	26 045	16 860
Rozliczenia międzyokresowe	24.1	411	655	1 440
Aktywa obrotowe		520 342	648 523	373 412
Zapasy	27	20 588	36 389	24 985
Należności z tytułu dostaw i usług	28	112 721	328 552	193 733
Rozliczenie kontraktów budowlanych		31 967	62 803	37 071
Pozostałe należności	28	5 875	23 621	14 555
Należności z tytułu podatku dochodowego	28	2 030	0	20
Rozliczenia międzyokresowe	24.1	4 302	3 463	4 190
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29	342 859	193 695	98 858
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	26	0	0	0
SUMA AKTYWÓW		675 918	764 510	479 139
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA				
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		223 562	203 312	123 008
Kapitał podstawowy	30.1	4 594	4 594	3 114
Pozostałe kapitały rezerwowe	30.2	117 305	103 787	99 003
Kapitały zapasowe	30.2	58 918	58 918	4 301
Zyski zatrzymane		44 245	37 292	17 067
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		-1 489	-1 224	-536
Kapitał z aktualizacji wyceny (zyski/straty aktuarialne)		-11	-55	59
Udziały niekontrolujące		-672	0	0
Zobowiązania długoterminowe		90 989	34 091	32 261
Obligacje długoterminowe	34.1	40 000	0	0
Rezerwy	33.1	766	676	543
Zobowiązania finansowe	34.1	40 084	27 379	27 161
Pozostałe zobowiązania	34.1	10 139	6 036	4 557
Zobowiązania krótkoterminowe		362 039	527 107	323 870
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	34.1	172 109	280 876	126 974
Pozostałe zobowiązania finansowe	34.1	10 811	7 742	6 383
Kredyty i pożyczki	32,34.1	9 547	38 450	61 882
Rozliczenie kontraktów budowlanych i przychodów przyszłych okresów	34.1	97 119	117 785	74 085
Pozostałe zobowiązania	33.1	37 498	43 681	38 072
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	34.1	0	1 495	9 495
Rozliczenia międzyokresowe	34.2,34.1	11 433	27 492	6 608
Rezerwy	33.1	23 522	9 586	371
Zobowiązania razem		453 028	561 198	356 131
SUMA KAPITAŁU WŁASNEGO I ZOBOWIĄZAŃ		675 918	764 510	479 139

*Dane przekształcone zgodnie z notą nr 10

Krzysztof Miler
Wiceprezes Zarządu

Michał Ulatowski
Wiceprezes Zarządu

Tomasz Krupiński
Wiceprezes Zarządu

Marta Izdebska
Główny Księgowy

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

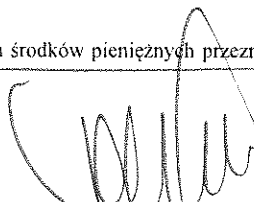
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		40 077	30 353
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	13.6	12 547	10 514
Zysk na działalności inwestycyjnej		-380	-436
Zmiana stanu należności	29	239 137	-167 765
Zmiana stanu zapasów	29	15 805	-11 416
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	29	-133 085	203 815
Przychody z tytułu odsetek		-1 883	-2 174
Koszty z tytułu odsetek		4 068	3 393
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	29	-17 121	22 370
Zmiana stanu rezerw	29	14 026	9 347
Podatek dochodowy zapłacony		-11 864	-22 502
Pozostałe	29	-893	-677
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		160 434	74 822
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		750	492
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-11 856	-4 342
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych		0	0
Nabycie aktywów finansowych – nabycie jednostki zależnej		-868	0
Odsetki otrzymane		1 718	1 963
Pozostałe	29	-2 131	-873
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-12 387	-2 760
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		-11 886	-6 986
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		43 226	64 537
Emisja dłużnych papierów wartościowych		40 000	0
Splata pożyczek/kredytów		-72 130	-87 969
Odsetki zapłacone		-2 671	-3 270
Pozostałe – leasing zwrotny		16 063	353
Wpływy z emisji akcji		0	56 110
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-11 485	0
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		1 117	22 775
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		149 164	94 837
-w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-441	-469
Środki pieniężne na początek okresu		193 695	98 858
Środki pieniężne na koniec okresu*		342 859	193 695

* W nocy 29 zaprezentowano jaka część z powyższych środków pieniężnych przeznaczona jest wyłącznie na realizację danych kontraktów budowlanych

Krzysztof Miller
Wiceprezes Zarządu

Michał Matowski
Wiceprezes Zarządu

Tomasz Krupiński
Wiceprezes Zarządu

Marta Izdebska
Główny Księgowy

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Nata		Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe*	Kapitał zapasowy - Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy - pozostały	Zyski zatrzymane / niepokryte straty	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał z aktualizacji wyceny (zyski/ straty aktualizalne)	Razem	Udziały niel kontrolujące
	30.1.30.2	30.12.2015									
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	4 594	103 787	4 594	0	54 617	4 301	37 292	-1 224	-55	203 312	0
- Zysk roku	0	0	0	0	0	0	31 954	0	0	31 954	0
- Inne całkowite dochoły netto	0	0	0	0	0	0	0	-265	44	-221	0
Całkowity dochód za okres	0	0	0	0	0	0	31 954	-265	44	31 733	0
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana w strukturze Grupy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-672
Podział wyniku	0	13 518	0	0	0	0	-25 001	0	0	-11 483	0
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	4 594	117 305	4 594	0	54 617	4 301	44 245	-1 489	-11	223 562	-672

*Pozycja składa się głównie z zysków z lat ubiegłych oraz niepodlegającego podziałowi kapitału z połączenia.

 Michał Ulatowski Wiceprezes Zarządu	 Tomasz Krupiński Wiceprezes Zarządu	 Marta Izdebska Główny Księgowy
---	---	--

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

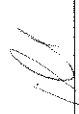
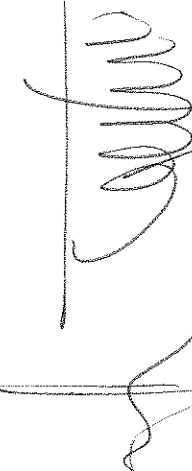

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Nota	Kapitał podatamowy	Rezerwy kapitału własnego*	Kapitał zapasowy - Nabywana ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy - pozostały	Zyski zatrzymane / niepokryte straty	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	30.1, 30.2	3 114	99 003	0	4 301	17 067	-536	59	123 008
- Zysk roku		0	0	0	0	25 009	0	0	25 009
- Inne całkowite dochody netto		0	0	0	0	0	-688	-114	-802
Całkowity dochód za okres		0	0	0	0	25 009	-688	-114	24 207
Emisja akcji		1 480	0	54 617	0	0	0	0	56 097
Podział wyniku		0	4 784	0	0	-4 784	0	0	0
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	30.1, 30.2	4 594	103 787	54 617	4 301	37 292	-1 224	-55	203 312

*Pozycja składa się głównie z zysków z lat ubiegłych oraz kapitału niepodlegającego podziałowi.

	Krzysztof Miller Wiceprezes Zarządu		Tomasz Krupinski Wiceprezes Zarządu		Marta Izdebska Główny Księgowy
---	--	---	--	---	-----------------------------------

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82
stanowią jego integralną część

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa kapitałowa Torpol składa się z Torpol S.A. („jednostka dominująca”, „spółka”, „Torpol”) i jej spółek zależnych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku.

Torpol Spółka z o.o. została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 30 listopada 1999 roku. Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000156087. Spółce nadano numer statystyczny REGON 639691564.

Dnia 2 stycznia 2012 roku Torpol Spółka z o.o. została przekształcona w spółkę akcyjną pod firmą Torpol Spółka Akcyjna. Postanowieniem Sadu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 30 grudnia 2011 roku spółka Torpol S.A. została zarejestrowana w dniu 2 stycznia 2012 roku w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000407013. Przekształcenie nastąpiło w trybie art. 551 § 1 i nast. Kodeksu Spółek Handlowych, ze skutkami określonymi w art. 553 Kodeksu Spółek Handlowych, zgodnie z którym spółce Torpol S.A. (jako spółce przekształconej) przysługują wszystkie prawa i obowiązki Torpol Spółka z o.o. (spółki przekształcanej).

1 lipca 2014 roku nastąpił przydział akcji Torpol S.A. w ramach pierwszej oferty publicznej, w której ówczesny właściciel Polimex – Mostostal sprzedał wszystkie posiadane akcje. W ramach oferty publicznej inwestorom zostało zaoferowanych 15 570 000 akcji serii A, tj. wszystkie akcje należące dotychczas do Polimex – Mostostal S.A. oraz 7 400 000 prawa do akcji serii B. Cena nominalna oferowanej akcji i praw do akcji wyniosła 8 złotych. Pierwsze notowanie akcji i praw do akcji Torpol S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. odbyło się 8 lipca 2014 roku.

W dniu 22 sierpnia 2014 roku Spółka powzięła informację z danych Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego o wydaniu przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego postanowienia o rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją 7 400 000 akcji serii B oraz wykreśleniu dotychczasowego, jedynego akcjonariusza Polimex-Mostostal S.A.. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego Spółki wynosi 4 594 tys. zł i dzieli się na 15 570 000 akcji serii A oraz 7 400 000 akcji serii B (łącznie 22 970 000 akcji) o wartości nominalnej 0,20 zł każda.

Siedziba Spółki mieści się w Poznaniu (61-052), ul. Mogileńska 10G. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest realizacja projektów generalnego wykonawstwa w zakresie budowy dróg szynowych i kołowych. Grupa wykonuje również roboty ogólnobudowlane w zakresie rozdzielczych obiektów liniowych – linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych, realizuje usługi projektowe i marketingowe.

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Torpol S.A. wraz z zarejestrowanym w grudniu 2010 roku oddziałem w Norwegii Torpol Norge NUF oraz założonym w 2012 roku oddziałem w Republice Serbii TORPOL S.A. ORGANAK oraz następujące spółki zależne:

Lp.	Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	% udział Grupy w kapitale		Cena nabycia w tys. złotych
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	
1	Afta Sp. z o.o.*	ul. Sarmacka 7, Poznań	unieszkodliwianie odpadów	100,00%	100,00%	61
2	Torpol Norge A.S.*	Brobekkveien 80a, Oslo	rozwój kolei, zarówno nad i pod ziemią	100,00%	-	5 567
3	Torpol Oil&Gas Sp. z o.o.* wcześniej Dimark Oil&Gas Sp. z o.o.	ul. Zachodnia 3, Złotkowo	działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	90,93%	-	2 004
4	Torpol d.o.o. za usluge	Medimurska 21, 10000 Zagreb	wykonywanie usług kolejowych	-	-	12

* Jednostka konsolidowana metodą pełną

W dniu 22 kwietnia 2015 roku został podpisany statut spółki Torpol Norge A.S. Spółka została zarejestrowana w Norwegii 19 maja 2015 roku. Kapitał zakładowy Torpol Norge AS wynosi 2 000 000 NOK i dzieli się na 2 000 000 udziałów o wartości nominalnej 1 NOK każdy. Torpol S.A. objął udziały za kwotę 10 000 000 NOK.

W listopadzie 2015 roku Torpol S.A. nabyła 1 002 udziały w Spółce Torpol Oil&Gas Sp. z o.o. (wcześniej Dimark Oil&Gas Sp. z o.o.) za kwotę 204 tys. złotych. W grudniu 2015 roku Torpol S.A. objęła 9 000 udziałów w Torpol Oil&Gas Sp. z o.o. za kwotę 1 800 tys. złotych. Inne płatności warunkowe nie występują. W wyniku transakcji powstała wartość firmy w wysokości 874 tysiące złotych jako różnica pomiędzy ceną nabycia a udziałem Grupy w aktywach netto Spółki (nota 22).

W dniu 18 lutego 2016 roku W Chorwacji została zarejestrowana Spółka Torpol d.o.o. za usluge, w której jednostka dominująca posiada 100% udział w kapitale.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

Grupa posiada udział we wspólnych przedsięwzięciach i wspólnych działaniach:

Lp.	Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	% udział Spółki w kapitale		Cena nabycia w tys. złotych
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	
1	Lineal Sp. z o.o.	ul. Sarmacka 7, Poznań	usługi specjalistycznego projektowania	50,00%	50,00%	506
2	NLF Torpol Astaldi spółka cywilna	Pl. B. Sałacińskiego 1, Łódź	projekt Nowa Łódź Fabryczna	50,00%*	50,00%*	5

*Szczegóły w nocie 23.1

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, charakteryzujące działalność jednostek zależnych i współzależnych oraz pozostałych jednostek powiązanych w obecnym i ubiegłym roku obrotowym, przedstawiają się następująco:

31 grudnia 2015	Suma bilansowa	Środki		Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Kapitał własny	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Wynik finansowy netto
		pieniężne i ich ekwiwalenty							
Afta Sp. z o.o. *	27	4	0	27	-70	97	0	-6	
Torpol Norge AS	24 242	5 798	1 454	22 788	4 687	19 555	22 571	263	
Torpol Oil&Gas Sp. z o.o.**	2 935	114	569	2 366	139	2 796	9 718	-2 050	
Lineal Sp. z o.o. *	2 449	1 025	38	2 411	1 771	678	2 513	19	
NLF Torpol Astaldi sc	109 567	61	2 827	106 740	10	109 557	339 372	0	

31 grudnia 2014	Suma bilansowa	Środki		Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Kapitał własny	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Wynik finansowy netto
		pieniężne i ich ekwiwalenty							
Afta Sp. z o.o. *	26	5	0	21	-64	90	0	-7	
Lineal Sp. z o.o. *	2 818	489	72	2 746	1 752	1 066	2 940	13	
NLF Torpol Astaldi sc	241 052	41	3 259	237 793	10	241 041	478 870	0	

* Spółka nie podlegająca badaniu.

** Wynik finansowy za cały okres sprawozdawczy

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Pan Tomasz Sweklej - Prezes Zarządu
- Pan Krzysztof Miler - Wiceprezes Zarządu
- Pan Michał Ulatowski - Wiceprezes Zarządu

W roku 2015 nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu. Pomiędzy datą bilansową a datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego wystąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu:

- Pan Tomasz Sweklej - rezygnacja z funkcji Prezesa Zarządu w dniu 29 lutego 2016 r.
- Pan Tomasz Krupiński - powołanie 14 stycznia 2016 r. do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu
- Pan Grzegorz Grabowski - 17 marca 2016 r. powołanie z dniem 23 marca 2016 r. do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu

W skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Pan Marek Wadowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Pan Michał Kobus - Sekretarz Rady Nadzorczej
- Pan Artur Piotr Jędrzejewski - Członek Rady Nadzorczej
- Pan Tadeusz Kozaczyński - Członek Rady Nadzorczej
- Pan Maciej Lipiec - Członek Rady Nadzorczej
- Pani Monika Domańska - Członek Rady Nadzorczej
- Pan Jerzy Suchnicki - Członek Rady Nadzorczej

W okresie od dnia bilansowego 31 grudnia 2015 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego miały miejsce następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej:

- Pan Marek Wadowski - Rezygnacja z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej*
- Pan Michał Kobus - Odwołanie ze składu Rady Nadzorczej**
- Pan Artur Piotr Jędrzejewski - Odwołanie ze składu Rady Nadzorczej**

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

-	Pan Maciej Lipiec	-	Odwołanie ze składu Rady Nadzorczej**
-	Pani Jadwiga Dyktus	-	Powołanie do składu Rady Nadzorczej**- od 17.03.2016 r. Przewodniczący Rady Nadzorczej
-	Pan Konrad Andrzej Tuliński	-	Powołanie do składu Rady Nadzorczej**
-	Pan Jacek Srokowski	-	Powołanie do składu Rady Nadzorczej**
-	Pan Jacek Klimczak	-	Powołanie do składu Rady Nadzorczej**
-	Pani Monika Domańska	-	od 17.03.2016 r. Sekretarz Rady Nadzorczej

* Raport bieżący nr 4/2016 z dnia 1 lutego 2016 r.

** Raport bieżący nr 8/2016 z dnia 9 marca 2016 roku

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 21 marca 2016 roku.

5. Akcjonariat jednostki dominującej

Według posiadanych przez Torpol S.A. informacji, struktura akcjonariatu Torpol S.A. na dzień 31 grudnia 2015 r. przedstawia się następujący sposób:

<i>Akcjonariusz*</i>	<i>Liczba akcji</i>	<i>Liczba głosów</i>	<i>% udział w kapitale zakładowym</i>
TF Silesia Sp. z o.o.	8 728 600	8 728 600	38,00%
PKO TFI**	1 973 000	1 973 000	8,59%
Nationale-Nederlanden OFE	1 600 000	1 600 000	6,97%
Pozostali	10 668 400	10 668 400	46,44%
RAZEM	22 970 000	22 970 000	100,00%

*stan posiadania na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na NWZ w dniu 1 grudnia 2015 r. (raport bieżący nr 38/2015 z dnia 8 grudnia 2015 r.)

** dotyczy akcji będących w posiadaniu zarządzanych przez podmiot funduszy

6. Stan posiadania akcji Jednostki dominującej przez osoby zarządzające i nadzorujące Jednostkę

Akcje Torpol S.A. nabyte w ramach publicznej oferty będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania prezentuje poniższa tabela:

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	<i>Liczba akcji 21 marca 2016 r.</i>	<i>Liczba akcji 31 grudnia 2015 r.</i>
Krzysztof Miler	Wiceprezes Zarządu	7 523	7 523
Michał Ulatowski	Wiceprezes Zarządu	2 332	2 332
Tomasz Krupiński	Wiceprezes Zarządu	0	-

Członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Spółki nie posiadają udziałów i akcji w jednostkach zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie

7.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa. W szczególności profesjonalny osąd dotyczył poniższych obszarów:

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadanego przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Leasing, w którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy stanowi leasing operacyjny. Leasing rzeczowych aktywów trwałych, gdzie grupa ponosi zasadniczo wszystkie ryzyka i czerpie zasadniczo wszystkie korzyści związane z prawem własności, klasyfikowany jest jako leasing finansowy (dodatkowe informacje zostały zawarte w notach 11.8, 20). Spółka kieruje się głównie analizą wartości wykupu środka trwałego jeżeli wartość ta jest poniżej przyszłej wartości rynkowej leasing ujmowany jest jako finansowy, w innych przypadkach analizowane są pozostałe warunki wskazane w MSR 17.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego związanego z wyodrębnieniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa

W roku 2011 Zarząd Spółki z Grupy wyodrębnił zorganizowaną część przedsiębiorstwa i wniósł ją aportem do spółki zależnej. Zarząd Spółki ocenił skutki podatkowe wniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa i na tej podstawie rozpoznał aktywo z tytułu podatku odroczonego (w wysokości 13 167 tysięcy złotych) od różnicy przejściowej wynikającej z różnej wyceny podatkowej oraz księgowej aktywów i zobowiązań składających się na zorganizowaną część przedsiębiorstwa. Zarząd w dniu 4 kwietnia 2012 roku otrzymał pozytywną interpretację podatkową Ministra Finansów w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, a także oszacował, że Grupa w przyszłych latach osiągnie wystarczające dochody, które umożliwią zrealizowanie tego aktywa. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w notcie nr 15.3

Rozpoznanie i utrata kontroli nad jednostkami

Grupa kieruje się profesjonalnym osądem przy ocenie momentu rozpoczęcia i zakończenia sprawowania kontroli nad jednostkami powiązanymi uwzględniając wszystkie okoliczności mające wpływ na sprawowanie kontroli. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, wówczas gdy jest narażona, lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Przy ocenie zakończenia kontroli Grupa bierze pod uwagę przede wszystkim przesłanki prawne, tj. wynikające z mocy prawa (np. Kodeksu Spółek Handlowych, postanowień sądu) oraz przesłanki ekonomiczne dotyczące każdej spółki oddzielnie, poprzez monitorowanie jej sytuacji gospodarczej i finansowej na dzień bilansowy.

Klasyfikacja wspólnych ustaleń umownych

Grupa określa czy sprawuje kontrolę oraz ustala rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w które jest zaangażowana, oceniając swoje prawa i obowiązki wynikające z ustalenia oraz uwzględniając strukturę i formę prawną ustalenia oraz uzgodnione przez strony warunki umowy.

Zgodnie z MSSF nr 11 Grupa zaklasyfikowała udział w spółce Lineal Sp. z o.o. jako wspólne przedsięwzięcie. Dodatkowe informacje przedstawione zostały w notcie nr 23.2

Zgodnie z MSSF nr 11 Grupa zaklasyfikowała udział w spółce NLF Torpol Astaldi Spółka cywilna jako wspólne działanie. W ujęciu wspólnego działania Grupa uwzględniła udział wynikający z umowy konsorcjum a nie udział wynikający z umowy spółki cywilnej. Dodatkowe informacje przedstawione zostały w notcie nr 23.1

W przypadku gdy Grupa jest liderem konsorcjum, w którym nie można wykazać, że Grupa ma decydujący wpływ na decyzje podejmowane przez konsorcjantów, Grupa rozpoznaje w rachunku zysków i strat przychody i koszty związane z realizacją kontraktów budowlanych jedynie w zakresie wynikającym z udziału Grupy w konsorcjum. Grupa rozpoznaje w bilansie tą część aktywów i zobowiązań, która przypada udziałowi Grupy we wspólnie

kontrolowanej działalności. Zgodnie z MSSF nr 11 Grupa klasyfikuje konsorcja jako wspólne działanie. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie nr 23.3

7.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywa trwałego, które wymaga corocznego testowania: wartość firmy, która została rozpoznana na skutek nabycia przez Grupę spółki Elmont - Kostrzyn Włkp. Sp. z o.o. w 2008 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku, 31 grudnia 2014 roku wartość firmy wyniosła 9 008 tysięcy złotych. W wyniku przeprowadzonego testu Zarząd nie stwierdził utraty wartości tego aktywa. Zarząd nie zidentyfikował też żadnych przesłanek do utraty wartości w przypadku innych aktywów trwałych. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie nr 22.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na szacunku, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jej wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie nr 15.3

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użytkowania na podstawie bieżących szacunków.

Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych uwzględnia się następujące czynniki:

- 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
- 2) utratę przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
- 3) prawne i inne ograniczenia wykorzystania składnika aktywów,
- 4) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych jeżeli nie jest wystarczająco pewne że nastąpi przeniesienie własności po zakończeniu umowy W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest dłuższy niż okres wynikający z tytułów umownych przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie nr 11.5 oraz 11.6

Ujmowanie przychodów

Przychody z wykonania kontraktów budowlanych, w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach obrotowych – ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania, mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi (budżet kontraktu). Budżety poszczególnych kontraktów podlegają formalnemu procesowi aktualizacji (rewizji) w oparciu o bieżące informacje. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu może zostać zaktualizowana wcześniej.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie obrotowym kosztów, nie wyższych

jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie nr 36.

Gdyby stosunek dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania odbiegał o 10% w górę lub w dół od oszacowań Zarządu, kwota przychodu ujęta w danym roku byłaby odpowiednio zwiększona o 260 997 tys. PLN, gdyby proporcja wykonania wzrosła, lub zmniejszona o 260 997 tys. PLN, gdyby proporcja wykonania uległa zmniejszeniu.

W badanym roku nie miały miejsca zmiany metody szacunków.

Rezerwa na straty

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszt okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 11. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie 33.1.

8. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w tysiącach złotych („zł”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

W związku z zaokrągleniem danych do tysięcy w niektórych przedstawionych w sprawozdaniu tabelach suma kwot w danej kolumnie lub wierszu może różnić się nieznacznie od wartości łącznej podanej dla danej kolumny lub wiersza.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

8.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Przedstawione poniżej zasady rachunkowości stosowane były w sposób spójny we wszystkich prezentowanych okresach, chyba że wskazano inaczej.

8.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z wyłączeniem jednostek wskazanych w zdaniu poniżej jest złoty polski.

Walutą funkcjonalną Oddziału w Norwegii oraz Spółki w Norwegii jest korona norweska natomiast walutą funkcjonalną Oddziału w Serbii jest dinar serbski.

Walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

9. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF

W 2015 roku weszły w życie następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE:

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty” - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie). Interpretacja wyjaśnia ujmowanie księgowe zobowiązań do zapłaty opłat i podatków, które nie są podatkami dochodowymi. Zdarzeniem obligującym jest zdarzenie określone w przepisach prawa powodujące konieczność zapłaty podatku bądź opłaty. Sam fakt, że jednostka będzie kontynuować działalność w kolejnym okresie, lub sporządza sprawozdanie zgodnie z zasadą kontynuacji działalności, nie tworzy konieczności rozpoznania zobowiązania. Te same zasady rozpoznawania zobowiązania dotyczą sprawozdań rocznych i sprawozdań śródrocznych. Zastosowanie interpretacji do zobowiązań z tytułu praw do emisji jest opcjonalne.

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie następujące standardy i interpretacje:

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie). Zmiany pozwalają na rozpoznawanie składek wnoszonych przez pracowników jako zmniejszenie kosztów zatrudnienia w okresie, w którym praca jest wykonywana przez pracownika, zamiast przypisywać składki do okresów pracy, jeżeli kwota składki pracownika jest niezależna od stażu pracy,
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie). Niniejsza zmiana do MSSF 11 wymaga od inwestora w przypadku, gdy nabywa on udział we wspólnej działalności będącej biznesem w rozumieniu definicji zawartej w MSSF 3 stosowania do nabycia swojego udziału zasad dotyczących rachunkowości połączeń biznesów zgodnie z MSSF 3 oraz zasad wynikających z innych standardów, chyba że są one sprzeczne z wytycznymi zawartymi w MSSF 11.
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
Zmiana wyjaśnia, że stosowanie metody amortyzacji bazującej na przychodach nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane w działalności, która wykorzystuje dane aktywa odzwierciedlają również czynniki inne niż konsumpcja korzyści ekonomicznych z danego aktywa,
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: uprawy roślinne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

Zmiany wymagają ujmowania określonych roślin produkcyjnych, takich jak winorośle, drzewa kauczukowe czy palmy oleiste (tj. które dają plony przez wiele lat i nie są przeznaczone na sprzedaż w postaci sadzonek ani do zbioru w czasie żniw) zgodnie z wymogami MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”, ponieważ ich uprawa jest analogiczna do produkcji. W rezultacie zmiany te włączają takie rośliny w zakres MSR 16 a nie MSR 41. Plody z tych roślin nadal pozostają w zakresie MSR 41.

- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
Zmiana MSR 27 umożliwia stosowanie metody praw własności jako jednej z opcjonalnych metod ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
W grudniu 2014 r., w ramach prac związanych z tzw. inicjatywą dotyczącą ujawniania informacji, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawkę do MSR 1. Celem opublikowanej zmiany jest wyjaśnienie koncepcji istotności oraz wyjaśnienie, że jeżeli jednostka uzna, że dane informacje są nieistotne, wówczas nie powinna ich ujawniać nawet, jeżeli takie ujawnienie jest co do zasady wymagane przez inny MSSF. W zmienionym MSR 1 wyjaśniono, że pozycje prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów mogą być agregowane bądź dezagregowane w zależności od ich istotności. Wprowadzono również dodatkowe wytyczne odnoszące się do prezentacji sum częściowych w tych sprawozdaniach. Zmiany obowiązują w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2016 r.

Ponadto na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE następujące standardy i interpretacje:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie). Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.
Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.
W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.
- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie). Zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).
Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez RMSR).
Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowo zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).
W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
W grudniu 2014 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała tzw. poprawkę o ograniczonym zakresie. Poprawka do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 opublikowana pt. Jednostki inwestycyjne: wyłączenia z konsolidacji precyzuje wymagania dotyczące jednostek inwestycyjnych oraz wprowadza pewne ułatwienia.
Standard wyjaśnia, że jednostka powinna wyceniać w wartości godziwej przez wynik finansowy wszystkie swoje jednostki zależne, które są jednostkami inwestycyjnymi. Ponadto doprecyzowano, że zwolnienie ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jeżeli jednostka dominująca wyższego stopnia sporządza dostępne publicznie sprawozdania finansowe dotyczy niezależnie od tego czy jednostki zależne są konsolidowane, czy też wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 10 w sprawozdaniu jednostki dominującej najwyższego lub wyższego szczebla.
- Zmiany do MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez RMSR 13 stycznia 2016 roku i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.
Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników
MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowo.
- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat.
Zmiana do MSR 12 wyjaśnia wymogi dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat związanych z instrumentami dłużnymi. Jednostka będzie zobligowana ująć aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat, w sytuacji gdy są one rezultatem dyskontowania przepływów pieniężnych związanych z instrumentem dłużnym z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej; także wówczas, gdy zamierza utrzymywać dane instrumenty dłużne do terminu wymagalności, a w momencie otrzymania kwoty nominalnej nie będzie obowiązku zapłaty podatków. Korzyści ekonomiczne odzwierciedlone w aktywie z tytułu podatku odroczonego wynikają z możliwości uzyskania przez posiadacza ww. instrumentów przyszłych zysków (odwracając efekt dyskontowania) bez konieczności zapłaty podatków. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie.
- Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji. Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie. Jednostki będą zobowiązane ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.

Grupa rozpocznie stosowanie zmienionych standardów w momencie zatwierdzenia ich przez UE i ich wejścia w życie.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

10. Zmiana szacunków wyceny kontraktów i zasad prezentacji rozrachunków w konsorcjum

Zarząd jednostki dominującej, w oparciu o swą najlepszą wiedzę na moment sporządzenia sprawozdań finansowych dokonuje szeregu szacunków. Szacunki te obarczone są niepewnością i podlegają rewizji w kolejnym roku obrotowym. Skutek zmiany szacunku odnoszony jest prospektywnie w wynik kolejnego roku obrotowego. W pierwszym półroczu roku 2015 miały miejsce następujące istotne zmiany szacunków:

W roku 2015 zmianie uległy planowane budżety przychodów i kosztów na realizowanych sześciu kontraktach kolejowych:

- 1) Rewizja budżetu spowodowana była zmniejszeniem zakresu realizowanych prac. Wskutek opisanej zmiany nastąpiło zmniejszenie przychodów oraz zysku brutto ze sprzedaży w kwocie 2 458 tysięcy złotych.
- 2) Rewizja budżetu spowodowana była zmniejszeniem zakresu realizowanych prac. Wskutek opisanej zmiany nastąpiło zmniejszenie przychodów oraz zysku brutto ze sprzedaży w kwocie 3 360 tysięcy złotych.
- 3) Rewizja budżetu spowodowana była w głównej mierze wydłużeniem kontraktu. Wskutek opisanej zmiany nastąpiło zmniejszenie przychodów oraz zysku brutto ze sprzedaży w kwocie 53 991 tysięcy złotych.
- 4) Rewizja budżetu spowodowana była zmianą przedmiarów robót. Wskutek opisanej zmiany nastąpiło zwiększenie przychodów oraz zysku brutto ze sprzedaży w kwocie 29 554 tysięcy złotych.
- 5) Rewizja budżetu spowodowana była zmianą przedmiarów robót. Wskutek opisanej zmiany nastąpiło zwiększenie przychodów oraz zysku brutto ze sprzedaży w kwocie 2 349 tysięcy złotych.
- 6) Rewizja budżetu spowodowana była zmianą przedmiarów robót. Wskutek opisanej zmiany nastąpiło zwiększenie przychodów oraz zysku brutto ze sprzedaży w kwocie 5 067 tysięcy złotych.

Powyższe zmiany obliczono porównując rozpoznane w 2015 roku przychody i zyski z przychodami i zyskami, które Grupa rozpoznalaby, gdyby budżet nie podlegał weryfikacji. Zmiany powyższe miały wpływ na wynik 2015 roku zaprezentowany w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Zarząd jednostki dominującej, w efekcie doprecyzowania zasad prezentacji rozrachunków w konsorcjum, dokonał kilku zmian na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 01 stycznia 2014 roku w ujęciu sald z jednego z kontraktów realizowanych w konsorcjum:

- zmiany pozostały bez wpływu na rachunek zysków i strat,
- zmiany dotyczyły wyłączenia większej części zobowiązań dotyczących realizacji jednego z kontraktów oraz środków pieniężnych utrzymywanych na rachunku powierniczym konsorcjum w części przypadającej na partnerów konsorcjum (prezentowanych dotychczas w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jako środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania).

Ponadto zmianie uległa prezentacja rezerwy na sprawy sporne: z rozliczeń międzyokresowych do pozycji rezerw (w kwocie 8 321 tysięcy złotych).

Wszystkie opisane zmiany na 31 grudnia 2014 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>31 grudnia 2014</i> <i>(przekształcone)</i>	<i>31 grudnia 2014</i> <i>(opublikowane)</i>	<i>Zmiana</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	328 552	322 998	5 554
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	193 695	257 459	(63 764)
AKTYWA			(58 210)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	6 036	6 282	(246)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	280 876	304 351	(23 475)
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	43 681	71 605	(27 924)
Rozliczenia międzyokresowe	27 492	42 378	(14 886)
Rezerwy	9 586	1 265	8 321
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE I KRÓTKOTERMINOWE			(58 210)

Wszystkie opisane zmiany na 01 stycznia 2014 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>01 stycznia 2014</i> <i>(przekształcone)</i>	<i>01 stycznia 2014</i> <i>(opublikowane)</i>	<i>Zmiana</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	193 733	188 766	4 967
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	98 858	119 907	(21 049)
AKTYWA			(16 082)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	126 974	141 526	(14 552)
Rozliczenia międzyokresowe	6 608	8 138	(1 530)
ZOBOWIĄZANIA DŁGOTERMINOWE I KRÓTKOTERMINOWE			(16 082)

11. Istotne zasady rachunkowości. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

11.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe spółki Torpol S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, wówczas gdy jest narażona, lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

11.2. Udział we wspólnym działaniu

Wspólne działanie to wspólne porozumienie umowne, w ramach którego strony współkontrolujące posiadają prawa do aktywów i obowiązki dotyczące zobowiązań wspólnego porozumienia umownego. Współkontrola to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące danej działalności wymagają jednomyślnej zgody wspólników. Udział Grupy we wspólnych działaniach jest prezentowany poprzez ujęcie aktywów, które kontroluje, kosztów i zobowiązań, które ponosi oraz udziału w uzyskanych przychodach – zarówno w jednostkowym jak i skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Przed włączeniem danych finansowych wspólnego działania do sprawozdania finansowego dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia tych danych do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę (nota 23.1).

11.3. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne porozumienie umowne dająca stronom współkontrolującym prawa do jej aktywów netto. Współkontrola to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące danej działalności wymagają jednomyślnej zgody wspólników. Udział Grupy we wspólnych przedsięwzięciach jest ujmowany metodą praw własności. Udział we wspólnym przedsięwzięciu jest wykazywany w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział w zyskach lub stratach wspólnego przedsięwzięcia odzwierciedlany jest w skonsolidowanym zysku lub stracie. Przed włączeniem danych finansowych wspólnego przedsięwzięcia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia tych danych do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę (nota 23.2).

11.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy wymiany PLN zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
EUR	4,2615	4,2623
NOK	0,4431	0,4735
RSD	0,0349	0,0352

Walutą funkcjonalną zagranicznego oddziału w Norwegii oraz spółki Torpol Norge A.S. jest korona norweska. Walutą funkcjonalną oddziału w Serbii jest dinar serbski. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania przedstawicielstwa są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a jej sprawozdanie z całkowitych dochodów jest przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, odroczone różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

11.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę

nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów, o ile spełniają one warunki określone w MSR 16.

Amortyzacja środków trwałych (lub ich komponentów) rozpoczyna się gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<i>Typ</i>	<i>Okres</i>
Budynki i budowle	40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 5 do 40 lat
Urządzenia biurowe	do 5 lat
Środki transportu	od 5 do 15 lat
Komputery	3 lata
Inwestycje w obcych środkach trwałych	2,5-40 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności odpowiednio koryguje.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Środki trwałe w budowie dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wpłacone przedpłaty na środki trwałe ujmuje się w pozycji zaliczki na środki trwałe, prezentowane w ramach rzeczowych aktywów trwałych.

11.6. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane.

11.7. Koszty prac badawczo –rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane w ciężar kosztów w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli zostaną spełnione wszystkie wymienione kwestie:

- a) możliwość z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika aktywów niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- b) zamiar ukończenia składnika aktywów niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- c) zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika aktywów niematerialnych,
- d) sposób, w jaki składnik aktywów niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi Grupa może udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi aktywów niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika aktywów niematerialnych,
- e) dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika aktywów niematerialnych,
- f) możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi aktywów niematerialnych.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie, jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej, gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Znak towarowy</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne (prawa autorskie)</i>
Okresy użytkowania	8 lat	5 lat	2 -5 lat	2 -40 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Metodą liniową	Metodą liniową	Metodą liniową	metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

11.7.1 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo w kwocie stanowiącej kwotę nadwyżki sumy:

- przekazanej zapłaty,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej, w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami,

nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według wartości początkowej pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne, chyba że wartość firmy dotyczy kilku segmentów operacyjnych.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy została alokowana do ośrodka wypracowującego środki pieniężne i

dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest nie większy niż jeden segment operacyjny przed agregacją.

11.8. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat, chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania środka trwałego nie dłuższy niż okres leasingu. Jeżeli istnieje wystarczająca pewność że własność środka trwałego zostanie przeniesiona na leasingobiorcę po zakończeniu okresu leasingu środek trwały amortyzowany jest przez okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

11.9. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość

bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako pomniejszenie kosztów, w którym ujęto odpis. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.10. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz różnice kursowe, które powstały w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie odsetek.

11.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody/koszty. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać

zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2015 roku, 31 grudnia 2014 roku żadne aktywa finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów długoterminowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako pozostałe koszty.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią razem z całym ryzykiem i pożytkami z tytułu ich własności.

11.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

11.12.1 *Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu*

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieosiągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

11.12.2 *Aktywa finansowe wykazywane według kosztu*

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

11.12.3 *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

11.13. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia, a rozchód materiałów ustalony metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”; do momentu wbudowania materiały ukazywane są w pozycji „materiały” a następnie odnoszone są w ciężar projektów,
Towary	– w cenie nabycia, a rozchód towarów ustalony metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

11.14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Odpis z tytułu utraty wartości ustala się zgodnie z polityką rachunkowości przedstawioną w niniejszej notce.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe danego kontrahenta. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

11.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Środki pieniężne utrzymywane na rachunkach bankowych wspólnie kontrolowanej działalności prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako środki pieniężne w części przypadającej Grupie. Wysokość tych środków przedstawiono w notce 29.

11.16. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

11.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Zarówno na dzień 31 grudnia 2015 roku jak i 31 grudnia 2014 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.18. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda

polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

11.19. Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

11.20. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

W przypadku występujących w Grupie kontraktów wieloelementowych Grupa dzieli przychody z kontraktu na: usługę budowlaną oraz usługę serwisową.

Grupa realizuje niektóre kontrakty w ramach umów konsorcjalnych, na podstawie których Grupa pełni funkcje lidera konsorcjum. Grupa nie wykazuje w rachunku zysków i strat części przychodów i kosztów przypadających na konsorcjantów – zgodnie z brzmieniem MSSF 11.

Marże brutto realizowanych kontraktów budowlanych ustalane są na podstawie sformalizowanego procesu Przeglądu Projektów jako różnica między ceną sprzedaży oraz szacowanymi kosztami całkowitymi kontraktu (suma kosztów poniesionych oraz estymowanych do zakończenia kontraktu). Weryfikacja estymowanych kosztów do zakończenia projektu odbywa się podczas Przeglądu Projektów przeprowadzanych miesięcznie, kwartalnie, półrocznie, bądź z inną częstotliwością w zależności od rodzaju kontraktu. Koszty zakończenia projektu określane są przez kompetentne zespoły, merytorycznie odpowiedzialne za realizację danego obszaru na podstawie wiedzy i doświadczenia.

11.20.1 *Sprzedaż towarów i produktów*

W tej kategorii Spółka sprzedaje głównie materiały budowlane oraz usługi serwisowe. Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

W transakcjach, gdzie rola Spółek Grupy jest rolą pośrednika/agenta, przychody i koszty danych transakcji prezentowane są per saldo.

11.20.2 *Umowy z tytułu długoterminowych kontraktów budowlanych*

Przychody z tytułu długoterminowych kontraktów budowlanych ujmowane są na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji długoterminowych kontraktów budowlanych ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

W przypadku gdy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata dotycząca całego kontraktu jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona w pozycji rezerw w pasywach.

Jeżeli poniesione koszty przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży, wynikające z powyżej różnicy naliczone przychody ze sprzedaży prezentowane są w aktywach bilansu w pozycji „Rozliczenie kontraktów budowlanych”.

Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są w pasywach bilansu w pozycji „Rozliczenie kontraktów budowlanych”.

11.20.3 *Odsetki*

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

11.20.4 *Dywidendy*

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania.

11.20.5 *Przychody z tytułu wynajmu*

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

11.20.6 *Dotacje rządowe*

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe niepieniężne są ujmowane według ich wartości godziwej a pieniężne w wartości nominalnej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.20.7 *Przychody z tytułu usług serwisowych*

Przychody z tytułu usług serwisowych rozpoznawane są metodą liniową przez okres, którego usługa serwisowa dotyczy.

11.21. Podatki

11.21.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.21.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą w innych całkowitych dochodach dotyczących pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

11.21.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

11.22. Zysk netto na akcję

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie posiada instrumentów rozładniających.

11.23. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2015 roku, opisanych w nocie nr 9 Zastosowanie wyżej opisanych standardów nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Torpol na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ponadto Grupa dokonała zmian zasad prezentacji rozrachunków w konsorcjum co opisano w nocie 10.

12. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Istnieją zatem następujące segmenty operacyjne odpowiadające segmentom sprawozdawczym:

Drogi kolejowe	– generalne wykonawstwo kompleksowych usług budowy i modernizacji obiektów w branży budownictwa kolejowego. Odbiorcą usług jest PKP PLK S.A.
Drogi tramwajowe	– generalne wykonawstwo kompleksowych usług budowy i modernizacji obiektów w branży budownictwa tramwajowego. Odbiorcami usług są Zarządy Dróg Miejskich,

Pozostałe	Implenia Norge AS, Hordland Fylkeskommune, Sporveien Oslo AS, Oslo kommune (kontrakty w Norwegii). – urządzenia elektryczne, usługi projektowe, pozostałe usługi nie ujęte w innych segmentach
-----------	---

Zarząd monitoruje wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata brutto na sprzedaży. Koszty sprzedaży, koszty ogólnego zarządu, pozostałe koszty i przychody operacyjne, jak również skutki finansowania Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów. Zarząd również nie analizuje aktywów Grupy w podziale na segmenty. Część aktywów trwałych ze względu na swą specyfikę wykorzystywana jest w różnych segmentach Grupy.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

12.1. Segmenty operacyjne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, 31 grudnia 2014 roku.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Działalność kontynuowana				Wyłączenia	Działalność ogółem
	Drogi kolejowe	Drogi tramwajowe	Pozostałe	Razem		
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 093 948	128 093	16 200	1 238 241		1 238 241
Sprzedaż między segmentami						
Przychody segmentu ogółem	1 093 948	128 093	16 200	1 238 241		1 238 241
Koszt własny sprzedaży	1 036 075	123 990	10 416	1 170 481		1 170 481
Wyniki						
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży segmentu	57 873	4 103	5 784	67 760		67 760
Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku	Działalność kontynuowana				Wyłączenia	Działalność ogółem
	Drogi kolejowe	Drogi tramwajowe	Pozostałe	Razem		
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	725 045	30 143	20 211	775 399		775 399
Sprzedaż między segmentami						
Przychody segmentu ogółem	725 045	30 143	20 211	775 399		775 399
Koszt własny sprzedaży	683 532	25 233	18 266	727 031		727 031
Wyniki						
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży segmentu	41 513	4 910	1 945	48 368		48 368

Ze względu na fakt, że Spółka nie przeprowadza oceny wyników segmentów oraz nie podejmuje decyzji na podstawie analizy aktywów i zobowiązań według segmentów odstąpiono od ujawnienia przypisania aktywów i zobowiązań do segmentów.

12.2. Informacje geograficzne

Grupa zaangażowana jest w prowadzenie projektów generalnego wykonawstwa w branży budownictwa kolejowego i tramwajowego w Polsce i w Norwegii. Poniżej zaprezentowano dane dotyczące przychodów z podziałem na przychody krajowe i zagraniczne, jak również informację na temat aktywów zlokalizowanych w kraju i zagranicą:

<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku lub na dzień 31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Kraj</i>	<i>Zagranica</i>	<i>Razem</i>
Przychody z działalności kontynuowanej:			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 175 998	62 243	1 238 241
Przychody obszaru ogółem	1 175 998	62 243	1 238 241
Pozostałe informacje dotyczące obszaru:			
Aktywa obszaru	643 360	32 558	675 918
Aktywa nieprzypisane	0	0	0
Aktywa ogółem	643 360	32 558	675 918
<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku lub na dzień 31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Kraj</i>	<i>Zagranica</i>	<i>Razem</i>
Przychody z działalności kontynuowanej:			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	746 892	28 507	775 399
Przychody obszaru ogółem	746 892	28 507	775 399
Pozostałe informacje dotyczące obszaru:			
Aktywa obszaru	751 070	13 440	764 510
Aktywa nieprzypisane	0	0	0
Aktywa ogółem	751 070	13 440	764 510

W roku 2015 sprzedaż Grupy w około 85% tj. 1 054 141 tysięcy PLN kierowana była do jednego Inwestora – PKP PLK S.A. W roku 2014 sprzedaż ta wynosiła około 86% tj. 663 215 PLN.

13. Przychody i koszty**13.1. Pozostałe przychody operacyjne**

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości zapasów	0	26
Otrzymane odszkodowania i kary	323	475
Sprawy sądowe	0	3
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	659	469
Dotacje, dofinansowania	10	20
Inne	228	86
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	1 220	1 079

13.2. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Utworzenie rezerwy na należności	48	60
Koszty postępowania spornego i sądowego	50	53
Darowizny	193	0
Odszkodowania, kary i grzywny	286	232
Utworzenie rezerwy na sprawy sporne	0	139
Nieumorzona wartość zlikwidowanych środków trwałych	279	56
Inne	223	200
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	1 079	740

13.3. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	1 706	1 998
Przychody z tytułu odsetek od kontrahentów oraz pozostałych odsetek	186	198
Korekta z tytułu zdyskontowanych rozrachunków	42	251
Przychody finansowe ogółem	1 934	2 447

13.4. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Odsetki od kredytów bankowych	494	2 116
Odsetki od obligacji	610	0
Odsetki dla kontrahentów	1 362	74
Odsetki budżetowe	46	6
Aktualizacja wartości inwestycji	0	164
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	1 566	1 197
Provizje od kredytów	579	811
Ujemne różnice kursowe	452	379
Pozostałe koszty finansowe	14	0
Koszty finansowe ogółem	5 123	4 747

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

13.5. Koszty według rodzajów

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Amortyzacja	13.6	12 547	10 514
Zużycie materiałów i energii		240 473	192 730
Usługi obce		854 717	436 301
Podatki i opłaty		1 552	806
Koszty świadczeń pracowniczych	13.7	73 518	52 423
Pozostałe koszty rodzajowe		17 993	11 957
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		1 096	5 891
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:		1 201 896	710 622
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		1 170 481	727 031
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		3 650	2 186
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		20 994	13 874
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych (nota 24.1) i biernych (nota 34.2) oraz w części rezerw (nota 33.1)		4 538	-32 947
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki		2 233	478

13.6. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	11 460	9 636
Amortyzacja wartości niematerialnych	82	120
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	61	74
Amortyzacja wartości niematerialnych	0	0
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	367	155
Amortyzacja wartości niematerialnych	577	529
Razem	12 547	10 514

13.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenia	60 722	42 655
Koszty ubezpieczeń społecznych	9 994	7 267
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	2 802	2 501
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	73 518	52 423
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	58 165	41 760
Pozycje ujęte w koszcie sprzedaży	1 605	1 218
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	13 748	9 445

14. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:	44	-113
Zyski/Straty aktuarialne	54	-139
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach	-10	26
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:	-265	-688
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-265	-688
Razem	-221	-801

15. Podatek dochodowy

15.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Ujęte w zysku lub stracie		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	8 344	14 502
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	8 344	14 327
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	0	175
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	-221	-9 158
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	-221	-9 158
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	8 123	5 344
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	0	0
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego	0	0
Korzyść Podatkowa wykazana w kapitale własnym	0	0
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	-10	26
Obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach	-10	26

15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	40 077	30 353
Zysk brutto przed opodatkowaniem	40 077	30 353
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2014: 19%)	7 615	5 767
Różnice w podatku dotyczące rynków zagranicznych	242	-316
Podatek zagranicznego oddziału	0	5
Rozliczenie straty z lat ubiegłych	0	76
Różnice pozostałe	266	-188
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 20,39%, (2014: 17,62%)	8 123	5 344
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	8 123	5 344
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	0	0

15.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowany</i>		<i>Skonsolidowany</i>	
	<i>Bilans</i>	<i>Bilans</i>	<i>Rachunek zysków i strat za rok</i>	
	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Należności dochodzone na drodze sądowej	0	0	0	0
Wycena kaucji według zamortyzowanego kosztu	136	59	77	-29
Odsetki	92	72	20	4
Przychody z umów długoterminowych	5 961	11 933	-6 068	4 890
Różnica pomiędzy amortyzacją bilansową i podatkową	5 500	4 798	702	323
Rezerwa Torpol Norge	52	55	0	55
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne (przez kapitał)	0	0	0	0
Kary umowne	2 286	2 286	0	-120
Inne	6	5	1	-62
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	14 033	19 208	-5 268	5 061
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odprawy emerytalne jednostki	149	122	27	1
Kary umowne	1 581	1 580	1	157
Rezerwa na odprawy emerytalne	3	17	0	0
Niezapłacone zobowiązania	77	0	-138	0
Różnica między amortyzacją bilansową a podatkową aportu w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa	7 898	9 215	-1 317	-1 317
Odsetki nie zapłacone od zobowiązań	236	10	226	0
Nie wypłacone wynagrodzenia i świadczenia ZUS	321	240	67	74
Odpisy aktualizujące należności	2 501	2 478	9	-122
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	20	20	0	-5
Odpis aktualizujący wartość inwestycji	31	30	1	30

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Rezerwa na naprawy gwarancyjne	392	232	160	169
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	537	410	127	121
Rezerwa na badanie sprawozdania finansowego	13	23	-10	-10
Rezerwa na premie dla zarządu	442	363	79	260
Koszty robót długoterminowych	25 066	28 606	-3 540	13 796
Wycena kaucji według zamortyzowanego kosztu	1	1	0	-164
Koszty do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	463	1 743	-1 309	1 435
Straty na kontraktach	259	0	259	0
Aktywo na stratę podatkową	559	0	258	-198
Inne	216	163	53	-8
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	40 765	45 253	-5 047	14 219
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			-221	-9 158
Zmiany aktywa z tyt. podatku odroczonego z tytułu nabycia spółki zależnej			-466	
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego:	26 732	26 045		

Zmiany podatku odroczonego odniesione na inne całkowite dochody w 2015 roku to 10 tysięcy złotych (26 tysięcy złotych w 2014 roku).
Zmiany podatku odroczonego odniesione w rachunek zysków i strat dotyczące spółki Torpol Oil&Gas Sp. z o.o. obejmują jeden miesiąc 2015 roku.
Część niebieżąca aktywa netto z tytułu podatku odroczonego na dzień 31.12.2015 roku wynosi ok. 6 147 tysięcy złotych.

Aport zorganizowanej części przedsiębiorstwa do spółki Torpol MS Sp. z o.o. (dawniej MW LEGAL 5 Sp. z o.o.) został wniesiony w dniu 8 grudnia 2011 roku. Przy ustalaniu aktywów z tytułu podatku odroczonego od różnicy przejściowej wynikającej z różnej wyceny podatkowej oraz księgowej aktywów i zobowiązań składających się na zorganizowaną część przedsiębiorstwa Zarząd Spółki z Grupy wziął pod uwagę otrzymaną dnia 22 marca 2012 roku pozytywną interpretację podatkową Ministra Finansów w zakresie podatku VAT oraz otrzymaną dnia 4 kwietnia 2012 roku pozytywną interpretację podatkową Ministra Finansów w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, a także oszacował, że Spółka w przyszłych latach osiągnie wystarczające dochody, które umożliwią zrealizowanie tego aktywa.

Powyższe aktywo z tytułu podatku odroczonego wynosi na dzień 31 grudnia 2015 roku 7 898 tysięcy złotych (31 grudnia 2014 roku 9 215 tysięcy złotych).

Jednocześnie Zarząd zwraca jednak uwagę, że często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Realizacja ujemnej różnicy przejściowej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w kolejnych okresach będzie przebiegała proporcjonalnie do amortyzacji podatkowej aktywów trwałych wniesionych w ramach aportu.

16. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości zgodnie z aneksem nr 5 do Regulaminu Wynagradzania pracowników Torpol S.A. z dnia 14 grudnia 2004 roku 10% podstawy do dokonania odpisu zarówno w roku 2015 jak i w okresie porównawczym. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej Grupy, oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 0 złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku 6 tysięcy złotych).

GRUPA TORPOL
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Środki trwałe wniesione do Funduszu	0	0
Pożyczki udzielone pracownikom	0	1
Środki pieniężne	26	23
Zobowiązania z tytułu Funduszu	26	18
Saldo po skompensowaniu	6	6
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	177	156

17. Aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015

	<i>Grunty</i>	<i>Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej</i>	<i>Urządzenia techniczne i maszyny</i>	<i>Środki transport</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Zaliczki na środki trwałe w budowie</i>	<i>Razem</i>
<u>Wartość początkowa brutto środków trwałych</u>								
1 stycznia 2015	394	5 785	63 241	46 450	1 915	1 354	0	119 139
Zwiększenia, w tym:	0	29	9 008	4 319	177	2 019	10 430	25 982
Nabycie	0	29	8 987	4 319	174	2 019	10 430	25 958
Transfery	0	230	1 141	12	64	-1 447	8 101	8 101
Zmniejszenia, w tym:	0	0	2 145	3 072	270	0	0	5 487
Likwidacja i sprzedaż	0	0	2 145	3 072	270	0	0	5 487
31 grudnia 2015	394	6 044	71 245	47 709	1 886	1 926	18 531	147 735
<u>Umorzenie środków trwałych</u>								
1 stycznia 2015	0	1 595	22 150	21 254	1 406	0	0	46 405
Zwiększenia, w tym:	0	553	5 950	5 200	295	0	0	11 998
Amortyzacja okresu	0	553	5 834	5 200	301	0	0	11 888
Transfery	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	0	1 943	2 661	176	0	0	4 780
Likwidacja i sprzedaż	0	0	1 943	2 661	176	0	0	4 780
31 grudnia 2015	0	2 148	26 157	23 793	1 525	0	0	53 623
<u>Wartość netto</u>								
Saldo otwarcia	394	4 190	41 091	25 196	509	1 354	0	72 734
Saldo zamknięcia	394	3 896	45 088	23 916	361	1 926	18 531	94 112

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 32 588 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 30 724 tysięcy złotych). Wartość bilansowa środków transportu użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 14 781 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 15 317 tysięcy złotych).

Grunty i budynki na dzień 31 grudnia 2015 nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań finansowych (na dzień 31 grudnia 2014 roku grunty i budynki o wartości bilansowej 2 323 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie kredytu w Alior Bank S.A.).

Na dzień 31 grudnia 2015 jednostka dominująca ustanowiła zabezpieczenie na aktywach trwałych na rzecz PZU S.A., Alior Bank S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., TU Generali S.A. Banku Handlowego S.A., Banku PEKAO S.A., mBank S.A., w postaci przewłaszczenia maszyn i urządzeń oraz środków transportu, zastawów rejestrowych oraz cesji praw z polisy ubezpieczeniowej jako zabezpieczenie umowy o okresowe udzielanie gwarancji kontraktowych (PZU S.A., TU Generali S.A.; wartość zabezpieczonych maszyn i urządzeń 4 988 tys. złotych, wartość zabezpieczonych środków transportu 2 657 tys. złotych), umów kredytowych (Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank PEKAO S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A.; wartość zabezpieczonych maszyn i urządzeń 6 300 tys. złotych, wartość zabezpieczonych środków transportu 3 252 tys. złotych) oraz umów leasingu (mBank S.A., Nadnotecki Bank Spółdzielczy w Białoliwku, Bank Spółdzielczy w Jarocinie; wartość zabezpieczonych maszyn i urządzeń 2 055 tys. złotych).

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014

	Grunty	Buildynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transport	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Razem
Wartość początkowa brutto środków trwałych								
1 stycznia 2014	394	5 245	56 208	43 464	1 768	10	0	107 089
Zwiększenia, w tym:	0	540	8 045	4 631	271	1 344	0	14 831
Nabycie	0	540	8 045	4 631	271	1 344	0	14 831
Transfery	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	0	1 012	1 645	124	0	0	2 781
Likwidacja i sprzedaż	0	0	1 012	1 645	124	0	0	2 781
31 grudnia 2014	394	5 785	63 241	46 450	1 915	1 354	0	119 139
Umorzenie środków trwałych								
1 stycznia 2014	0	1 067	17 910	18 206	1 211	0	0	38 394
Zwiększenia, w tym:	0	528	4 441	4 687	300	0	0	9 956
Amortyzacja okresu	0	528	4 419	4 687	231	0	0	9 865
Transfery	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	0	201	1 639	105	0	0	1 945
Likwidacja i sprzedaż	0	0	201	1 639	105	0	0	1 945
31 grudnia 2014	0	1 595	22 150	21 254	1 406	0	0	46 405
Wartość netto								
Saldo otwarcia	394	4 178	38 298	25 258	557	10	0	68 695
Saldo zamknięcia	394	4 190	41 091	25 196	509	1 354	0	72 734

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

Grupa planuje ponieść nakłady inwestycyjne na poziomie 26 mln zł. Planowane inwestycje zakłada się sfinansować:

- Leasingiem – w kwocie 19,7 mln zł (w tym 2 mln zł stanowi wkład własny),
- Ze środków własnych – w kwocie 6,4 mln zł.

W dniu 12 listopada 2014 roku jednostka dominująca dokonała zamówienia maszyny do niwelowania, podnoszenia, nakierowywania i podbijania toru UNIMAT od niemieckiego dostawcy o wartości 5 750 tys. euro (w ramach leasingu). Maszyna będzie certyfikowana zarówno na rynek polski i norweski. Do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca dokonała płatności 2 zaliczek w kwocie po 1,9 mln euro każda (ok. 16,2 mln zł według kursu 1 EUR = 4,2263 PLN z 2014 roku oraz według kursu 1 EUR = 4,1538 PLN z 2015 roku).

18. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypisanego akcjonariuszom jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Rozwodniony zysk netto na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej za dany okres przez sumę średniej ważonej akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym i wszystkich potencjalnych akcji rozwodniających.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014</i>
Zysk netto z działalności kontynuowanej	31 954	25 009
Zysk netto	31 954	25 009
Liczba akcji w tysiącach sztuk	22 970	22 970
Średnioważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję w tysiącach sztuk	22 970	19 300
Zysk netto w złotych na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej:		
podstawowy z zysku za okres	1,39	1,30
podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej	1,39	1,30
rozwodniony z zysku za okres	1,39	1,30
rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej	1,39	1,30

W roku 2014 i 2015 nie występowały instrumenty rozwodniające.

19. Aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych.

W roku 2015 oraz 2014 Grupa nie dokonała aktualizacji wartości niefinansowych aktywów trwałych.

20. Leasing

20.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Grupa użytkuje część środków trwałych w ramach leasingu finansowego. Grupa ma możliwość zakupu wynajmowanego sprzętu za kwotę jego wartości rezydualnej na koniec obowiązywania umowy w cenie poniżej ceny rynkowej. Zobowiązania Grupy wynikające z umów leasingu finansowego są zabezpieczone prawami leasingodawców do składników aktywów objętych umową oraz w większości.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
	<i>Oplaty minimalne</i>	<i>Oplaty minimalne</i>
W okresie 1 roku	9 615	9 404
W okresie od 1 do 5 lat	24 889	26 788
Powyżej 5 lat	2 826	6 740
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	37 330	42 932
Minus koszty finansowe	-2 501	-8 009
Zdyskontowana wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	34 829	34 923
krótkoterminowe	8 638	7 544
długoterminowe	26 191	27 379

Podsumowanie zestawienia umów leasingowych:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014</i>
Kwota zadłużenia		
Razem leasing PLN	29 610	27 357
Razem leasing EUR	1 224	1 775
Razem leasing EUR po przeliczeniu na PLN	5 219	7 566
Razem leasing - uzgodnienie do bilansu	34 829	34 923

21. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015

	<i>Znak towarowy</i>	<i>Inne wartości niematerialne, w tym prace rozwojowe</i>	<i>Razem</i>
<u>Wartość początkowa brutto wartości niematerialnych</u>			
1 stycznia 2015	2 200	1 524	3 724
Zwiększenia, w tym:	0	298	298
Nabycie	0	298	298
Transfery	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	127	127
Likwidacja	0	127	127
31 grudnia 2015	2 200	1 695	3 895
<u>Umorzenie wartości niematerialnych</u>			
1 stycznia 2015	1320	818	2 138
Zwiększenia, w tym:	440	274	714
Amortyzacja okresu	440	219	659
Transfery	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	114	114
Likwidacja	0	114	114
31 grudnia 2015	1 760	978	2 738
<u>Wartość netto</u>			
Saldo otwarcia	880	706	1 586
Saldo zamknięcia	440	717	1 157

Grupa wykazuje znak towarowy „Elmont”. W latach 2009-2011 znak ten nie podlegał amortyzacji. Zgodnie z zasadami MSR 36, Zarząd Torpol S.A. przeprowadził test na utratę wartości znaku towarowego Elmont. W wyniku profesjonalnego osądu Zarząd podjął decyzję o zmianie okresu ekonomicznej użyteczności znaku towarowego Elmont z czasu nieokreślonego na okres 5 lat. W związku z powyższym od roku 2012 dokonywane są odpisy amortyzacyjne a nie test na utratę wartości.

Inne wartości niematerialne posiadają określony okres użytkowania oszacowany na podstawie analizy ekonomicznego okresu użyteczności i są amortyzowane metodą liniową przez okres 2,5 lub 40 lat. Wartości niematerialne badane są pod kątem utraty wartości w przypadku zaistnienia przesłanek wskazujących na taką utratę. Grupa nie ustanowiła żadnych zabezpieczeń na wartościach niematerialnych.

W innych wartościach niematerialnych Grupa na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazuje prace rozwojowe o wartości 366 tysięcy złotych (31 grudnia 2014 roku: 478 tysięcy złotych) związane z opracowaniem technologii produkcji elementów wykorzystywanych w realizacji kontraktów budowlanych.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014

	<i>Znak towarowy</i>	<i>Inne wartości niematerialne, w tym prace rozwojowe</i>	<i>Razem</i>
<u>Wartość początkowa brutto wartości niematerialnych</u>			
1 stycznia 2014	2 200	1 326	3 526
Zwiększenia, w tym:	0	215	215
Nabycie	0	215	215
Transfery	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	17	17
Likwidacja	0	17	17
31 grudnia 2014	2 200	1 524	3 724
<u>Umorzenie wartości niematerialnych</u>			
1 stycznia 2014	880	626	1 506
Zwiększenia, w tym:	440	209	649
Amortyzacja okresu	440	209	649
Transfery	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	17	17
Likwidacja	0	17	17
31 grudnia 2014	1320	818	2 138
<u>Wartość netto</u>			
Saldo otwarcia	1 320	700	2 020
Saldo zamknięcia	880	706	1 586

22. Wartość firmy

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Elmont - Kostrzyn Wlkp. Sp. z o.o.	9 008	9 008
Torpol MS Sp. z o.o.*	0	0
Torpol Oil&Gas Sp. z o.o.	874	-
Razem	9 882	9 008
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Wartość firmy z konsolidacji na początek okresu:	9 008	9 008
Zwiększenia w związku ze zmianą struktury Grupy	874	0
Zmniejszenia z tytułu korekty wartości firmy w spółkach zależnych	0	0
Razem wartość bilansowa na koniec okresu:	9 882	9 008

*Wartość firmy Torpol MS Sp. z o.o. wynosi 410 złotych.

Wartość firmy Torpol Oil&Gas Sp. z o.o.:

	<i>na dzień przejęcia</i>
Cena nabycia	204
Aktywa netto na dzień nabycia	1 342
Udziały niekontrolujące	(672)
Wartość firmy	874

W wyniku nabycia powstały następujące, ustalone wstępnie, aktywa i zobowiązania:

	<i>na dzień przejęcia</i>
Aktywa trwałe	595
Aktywa obrotowe	1 685
Zobowiązania	(3 622)
Aktywa netto na dzień nabycia	(1 342)

Test na utratę wartości aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji

Zgodnie z zasadami MSR 36 Zarząd jednostki dominującej przeprowadził test na utratę wartości niepodlegających amortyzacji aktywów trwałych, tj. wartości firmy powstałej po nabyciu spółki Elmont (połączenie z jednostką dominującą w 2011 roku) w wysokości 9.008 tys. PLN. Test ten przeprowadziła poprzez porównanie wartości bilansowej aktywa z jego wartością odzyskiwalną.

W wyniku zakupu spółki Elmont (2008 r.) a także późniejszego połączenia z TORPOL S.A. (2011 r.) zaistniała synergia, która spowodowała zwiększenie działalności związanej z robotami na kontraktach kolejowych oraz bezpośrednio związanymi z nimi robotami elektroenergetycznymi, które stanowią nieodłączny element każdego kontraktu kolejowego. Zarząd jednostki dominującej połączył segment „Infrastruktura elektroenergetyczna” z segmentem „Drogi kolejowe” kierując się podobieństwem cech gospodarczych, w tym m.in. podobieństwem procesów produkcyjnych oraz tą samą grupą odbiorców świadczonych usług. Segment „Infrastruktura elektroenergetyczna” na dzień 31 grudnia 2014 przestał istnieć.

Wartość firmy analizowana jest zatem przez Zarząd na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne – czyli na poziomie całej Spółki TORPOL S.A. Wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne ustalono na podstawie wartości użytkowej. Wyliczenia te wykorzystują projekcje przepływów pieniężnych przed opodatkowaniem przyjęte w pięcioletnich budżetach finansowych zatwierdzonych przez Zarząd i wyrażone są w wartościach nominalnych.

Prognozowane przychody Spółki TORPOL S.A. oszacowano na podstawie kontraktów, które Spółka TORPOL S.A. posiada w swoim portfelu oraz na założeniu pozyskania nowych zleceń.

Najważniejszym segmentem działalności Spółki jest budownictwo kolejowe, które historycznie (w latach 2011-15) stanowiło 96% przychodów TORPOL S.A.

W okresie prognozy zatem kluczowym czynnikiem rozwoju Spółki będą inwestycje w infrastrukturę kolejową w Polsce. Zarząd zakłada wysokość prognozowanych przychodów w oparciu o ogłoszone plany inwestycyjne PKP PLK (Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku), historyczny udział spółki TORPOL S.A. w rynku budownictwa kolejowego (10,3%) i prawdopodobieństwo pozyskania zleceń.

W okresie prognozy (2016-2020) Zarząd ponadto zakłada:

- średnią marżę brutto ze sprzedaży na poziomie 5,9%, ustalonym na podstawie danych historycznych (2012-2015);
- nakłady inwestycyjne na poziomie średnio 12,5 mln PLN rocznie, co obejmuje inwestycje o charakterze odtworzeniowym, konieczne do bieżącego utrzymania aktywów Spółki;
- amortyzację na poziomie nakładów inwestycyjnych;
- stopę dyskontową przed opodatkowaniem na poziomie 9,70%, liczonej jako średnioważony koszt kapitału własnego i obcego (WACC);
- stopę wzrostu wartości przepływów pieniężnych po okresie prognozy szczegółowej na poziomie 1%, odpowiadającemu poziomowi prognozowanej średniej inflacji;

- dług netto w wysokości zadłużenia oprocentowanego 97,7 mln PLN,
- dyskonto z tytułu braku kontroli w wysokości 10%.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne obliczona na podstawie wartości użytkowej znacznie przekroczyła wartość księgową wartości firmy Elmont, aktywów trwałych i znaku towarowego Elmont.

Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, to łączna wartość bilansowa firmy Elmont, aktywów trwałych i znaku towarowego Elmont nie przekroczyłaby tej wartości odzyskiwalnej.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie stwierdzono utraty wartości wartości firmy powstałej na nabyciu Torpol Oil&Gas Sp. z o.o. wynoszącej 874 tysiące złotych.

23. Udział we wspólnych ustaleniach umownych

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Akcje i udziały we wspólnych przedsięwzięciach	1 307	1 313
Razem	1 307	1 313
- długoterminowe	1 307	1 313

Do wartości akcji i udziałów zalicza się udział we wspólnym przedsięwzięciu, który jest odpisany w nocie 23.2.

23.1. Wspólne działanie – NLF Torpol Astaldi Spółka cywilna

Grupa posiada 50%-owy udział w spółce NLF Torpol Astaldi spółka cywilna z siedzibą w Łodzi zajmującej się działalnością w zakresie budowy dróg szynowych i kolei podziemnej. Udział w Grupie kwalifikowany jest jako wspólne działanie i ujmowany w sprawozdaniu skonsolidowanym zgodnie z udziałem w konsorcjum w 40%. Spółka NLF Torpol Astaldi spółka cywilna powołana została do prowadzenia kontraktu budowy dworca Nowa Łódź Fabryczna w imieniu konsorcjum, w którym Torpol S.A. posiada udział 40%. Finalnie całość kosztów ponoszonych na kontrakcie dzielona jest na konsorcjantów w proporcjach do posiadanego udziału w konsorcjum, a fakt udziału Torpol S.A. w spółce jako współnika w wysokości 50% nie ma dla tego podziału znaczenia. Stąd w sprawozdaniu Torpol S.A. ujęto 40% zobowiązań spółki, tj. 41 891 tys. złotych zobowiązań krótkoterminowych oraz 1 931 tys. złotych zobowiązań długoterminowych, a także 40% kosztów spółki to jest 135 736 tysięcy złotych kosztu własnego sprzedaży i 13 tys. złotych kosztów finansowych.

23.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Grupa posiada 50%-owy udział w spółce Lineal Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu zajmującej się działalnością w zakresie architektury. W podanych okresach sprawozdawczych nie nastąpiły żadne zmiany własnościowe lub praw do głosu w Grupie w tym wspólnym przedsięwzięciu. Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje dotyczące aktywów i zobowiązań spółki Lineal Sp. z o.o.:

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	2 411	2 757
Aktywa trwałe (długoterminowe)	38	72
Zobowiązania krótkoterminowe	676	1 076
Zobowiązania długoterminowe	0	0

GRUPA TORPOL
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Przychody ze sprzedaży	2 513	2 940
Koszt własny sprzedaży	2 225	2 665
Przychody ogółem	2 517	3 019
Koszty ogółem	2 465	3 007
Zysk z działalności kontynuowanej	18	12
Inne całkowite dochody netto	0	0
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej przedstawia się następująco:		
Udział w zysku /stracie - wspólnego przedsięwzięcia	9	6

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2015 roku, 31 grudnia 2014 roku Spółka nie posiadała aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

23.3. Wspólne działanie – kontrakty realizowane w konsorcjach

Grupa realizuje kontrakty długoterminowe na podstawie umów konsorcjalnych jako lider konsorcjum bez tworzenia odrębnych jednostek. Grupa traktuje udział w takich kontraktach jako udział we wspólnych działaniach zgodnie z MSSF 11. W związku z powyższym Grupa rozpoznaje w rachunku zysków i strat tylko część wynikającą z udziału w konsorcjum.

Grupa nie ujęła w bilansie aktywów i zobowiązań przypadających na Partnerów konsorcjum.

24. Pozostałe aktywa

24.1. Rozliczenia międzyokresowe w aktywach

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Podatki i opłaty	8	9
Gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe*	411	983
Prenumeraty	54	45
Ubezpieczenia	3956	2 960
Pozostałe koszty dotyczące przychodów roku następnego	208	46
Pozostałe	76	75
Razem	4 713	4 118
- krótkoterminowe	4 302	3 463
- długoterminowe	411	655

* Koszty z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych zawieranych w celu zabezpieczenia należytego wykonania umów o usługi budowlane oraz usunięcia wad i usterek są rozliczane w koszty kontraktu w czasie jego trwania, a po zakończeniu kontraktu - do końca okresu gwarancyjnego. Koszty gwarancji dotyczące przyszłych okresów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych w aktywach.

25. Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych zaklasyfikowanych do sprzedaży.

26. Świadczenia pracownicze

26.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Na dzień 1 stycznia	720	584
Utworzenie rezerwy	142	175
Zyski i straty aktuarialne	0	0
Koszty wypłaconych świadczeń	-63	-39
Na dzień 31 grudnia	799	720

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stopa dyskontowa (%)	2,94	2,50
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50	2,50
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,50	2,50

Wskaźnik rotacji pracowników został przyjęty na podstawie danych historycznych Grupy.

27. Zapasy

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Materiały (według ceny nabycia)	20 573	36 388
Towary (według ceny nabycia)	1	1
Zaliczki na dostawy	14	0
Produkty gotowe:	0	0
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	0	0
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	20 588	36 389
Krótkoterminowe*	20 588	36 389
Długoterminowe	0	0

*Zapasy przewidziane są do wykorzystania w ciągu roku obrotowego.

W 2015 roku w Grupie nie było zmian odpisów aktualizujących wartość zapasów (w 2014 roku Grupa rozwiązała odpis na kwotę 26 tysięcy złotych).

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek w roku 2015 oraz 2014. Na dzień 31 grudnia 2015 roku ani na dzień 31 grudnia 2014 roku nie było zapasów wycenianych w cenie sprzedaży netto.

28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności długoterminowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Należności długoterminowe z tyt. kwot zatrzymanych	61	60
Kaucje zabezpieczające utrzymywane na rachunkach bankowych	21 847	4 506
Należności długoterminowe ogółem	21 908	4 566

Należności krótkoterminowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Należności z tytułu podatku dochodowego	2 030	0
Należności z tytułu dostaw i usług:	112 721	328 552
Należności z tytułu dostaw i usług	112 721	328 552
Należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów powiązanych	0	0
Rozliczenie kontraktów budowlanych	31 967	62 803
Pozostałe należności	5 875	23 621
Wyplacone zaliczki	1 040	11 895
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	402	140
Pozostałe należności	4 433	11 586
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności ogółem netto	152 593	414 976
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	12 545	12 426
Odpis aktualizujący inne należności	0	294
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	165 138	427 696

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-60-dniowy termin płatności.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota należności, na których ustanowiono cesję będącą zabezpieczeniem umów kredytowych wyniosła 4 261 tysięcy złotych.

Grupa wykonuje swoje usługi przede wszystkim na rzecz jednostek publicznych oraz pozyskujących środki z funduszy publicznych, w tym funduszy unijnych. Każde pozyskane zamówienie poprzedzone jest procedurą przetargową. Dzięki temu ryzyko kredytowe oceniane jest jako niskie.

Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Do jednego miesiąca	72 802	74 636
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	29 805	216 324
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 007	234
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	516	5 385
Powyżej 1 roku	0	8 101
Należności przeterminowane	20 136	36 298
Należności ogółem (brutto)	125 266	340 978
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	12 545	12 426
Należności netto	112 721	328 552

GRUPA TORPOL
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Istotna część odpisów aktualizujących wartość należności w 2015 roku oraz 2014 roku dotyczy wystawionych przez jednostkę dominującą not księgowych z tytułu kar umownych na realizowanym kontrakcie (2015 rok: 12 031 tysięcy złotych, 2014 rok: 12 031 tysiące złotych). Grupa aktualizując wartość należności uwzględniła czynnik niepewności otrzymania wierzytelności.

Należności z tytułu dostaw i usług wg długości okresu przeterminowania:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Przeterminowane do jednego miesiąca	821	22 150
Przeterminowane powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	587	980
Przeterminowane powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	6 339	7 901
Przeterminowane powyżej 6 miesięcy do 1 roku	27	640
Przeterminowane powyżej 1 roku	12 362	4 627
Należności ogółem (brutto)	20 136	36 298
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	12 545	12 426
Należności netto	7 591	23 872

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	12 426	14 069
Zwiększenie	419	7 999
Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej	-284	0
Wykorzystanie	0	-1 318
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	0	-4
Reklasyfikacja do rezerwy na koszty	-16	-8 320
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	12 545	12 426

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku były przeterminowane, ale nie uznano iż utraciły wartość i nie objęto odpisem.

	Razem	Bieżące	Przeterminowane, lecz ściągane				
			< 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni
31 grudnia 2015	112 721	105 130	783	652	5 888	24	244
31 grudnia 2014 (przekształcone)	328 552	304 380	22 148	979	216	637	192

29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Na dwóch z kontraktów środki zgromadzone na rachunkach powierniczych przeznaczone są wyłącznie na realizację danego kontraktu.

1) Na jednym z kontraktów wypływ środków z rachunków powierniczych potwierdza Partner Konsorcjum. Jednocześnie Torpol S.A. ma wpływ na wypłatę środków przynależnych Partnerowi Konsorcjum. Kwoty środków pieniężnych przedstawione w bilansie wykazane są w udziale w konsorcjum przypadającym na Grupę.

Saldo wyżej opisanych środków pieniężnych prezentowanych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty wynosiło:

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

- na dzień 31 grudnia 2015 roku 115 907 tysięcy złotych,
- na dzień 31 grudnia 2014 roku 142 283 tysięcy złotych.

2) Na drugim z kontraktów wypływ środków z rachunków powierniczych realizowany jest na podstawie przygotowanej szczegółowej dokumentacji pozytywnie, pisemnie zweryfikowanej przez Doradcę Technicznego.

Saldo środków pieniężnych prezentowanych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty na wyżej opisanym kontrakcie wynosiło:

- na dzień 31 grudnia 2015 roku 183 188 tysięcy złotych,
- na dzień 31 grudnia 2014 roku 2 419 tysięcy złotych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Środki pieniężne w banku i w kasie	342 859	193 695
Lokaty krótkoterminowe	0	0
Inne środki pieniężne	0	0
Razem	342 859	193 695
w tym:		
- kwoty na realizację konkretnych kontraktów	299 095	144 702
- kwoty na rachunku zagranicznej jednostki	5 798	-

Wyjaśnienie wybranych pozycji korekt w rachunku przepływów pieniężnych:

	2015	2014
1. Pozycja "pozostale"- przepływy z działalności operacyjnej:	-893	-677
-korekta - odpis z tytułu utraty wartości udziałów	0	164
-korekta – udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	9	-28
-korekta – inne	-902	-813
2. Pozycja "pozostale" - przepływy z działalności inwestycyjnej:	-2 131	-873
-bilansowa zmiana krótkoterminowych aktywów finansowych	0	137
-korekta – odpis z tytułu utraty wartości udziałów	0	-164
-korekta – udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	0	6
-korekta – pozostałe wydatki inwestycyjne	-2 131	-873
-korekta – inne	0	21
3. Pozycja "Zmiana stanu należności"	239 137	-167 765
-bilansowa zmiana stanu należności i rozliczeń z tyt. kontraktów budowlanych	245 042	-167 977
-korekta należności – naliczone odsetki	166	212
- korekta należności – podatek dochodowy	2 030	0
- korekta należności -zaliczka	-8 101	0
4. Pozycja "Zmiana stanu zapasów"	15 805	-11 416
-bilansowa zmiana stanu zapasów	15 801	-11 404
-korekta – reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnej do zapasów	-4	-12
5. Pozycja "Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek"	-133 085	203 815
-bilansowa zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń z tyt. kontraktów budowlanych	-117 233	198 266
-korekta zobowiązań – podatek dochodowy	1 490	8 000
-korekta zobowiązań – zakup środków trwałych	0	-154
-korekta zobowiązań – odsetki	-1 398	-123
-korekta zobowiązań – leasing	118	-2 174
-korekta zobowiązań zaliczka	-16 062	0

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

6. Pozycja "Zmiana stanu rezerw"	14 026	9 347
-bilansowa zmiana stanu rezerw	14 026	9 347
7. Pozycja "Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych"	-17 121	22 370
-bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-17 121	22 370

30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe

30.1. Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
TF Silesia Sp. z o.o.	1 746	1 746
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	442
PKO TFI	395	400
Nationale-Nederlanden OFE	320	-
Altus TFI S.A.	-	252
Noble Funds	-	236
Pozostali	2 133	1 518
Razem	4 594	4 594

30.1.1 Wartość nominalna udziałów/akcji

1 lipca 2014 roku nastąpił przydział akcji Torpol S.A. w ramach pierwszej oferty publicznej, w której dotychczasowy właściciel Polimex – Mostostal sprzedał wszystkie posiadane akcje. W ramach oferty publicznej inwestorom zostało zaoferowanych 15 570 000 akcji serii A, tj. wszystkie akcje należące dotychczas do Polimex – Mostostal S.A. oraz 7 400 000 prawa do akcji serii B. Akcje serii A oraz akcje serii B dają te same prawa. Cena nominalna oferowanego akcji i praw do akcji to 8 złotych. Pierwsze notowanie akcji i praw do akcji Torpol S.A. na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. odbyło się 8 lipca 2014 roku.

W dniu 22 sierpnia 2014 roku Spółka powzięła informację z danych Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego o wydaniu przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego postanowienia o rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją 7 400 000 akcji serii B oraz wykreśleniu ówczesnego, jedyne go akcjonariusza Polimex-Mostostal S.A. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego Spółki wynosi 4 594 tys. zł i dzieli się na 15 570 000 akcji serii A oraz 7 400 000 akcji serii B (łącznie 22 970 000 akcji w pełni opłaconych) o wartości nominalnej 0,20 zł każda. Wszystkie wyemitowane akcje są akcjami zwykłymi, na okaziciela, dającymi prawo do 1 głosu.

W roku 2015 nie było zmian w kapitale zakładowym jednostki dominującej.

Zgodnie ze statutem Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy podejmowanie uchwał w sprawie podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego.

30.1.2 Akcjonariusze o znaczącym udziale

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
TF Silesia Sp. z o.o.		
udział w kapitale	38%	38%
udział w głosach	38%	38%
Pionier Pekao Investment Management S.A.		
udział w kapitale	-	9,61%
udział w głosach	-	9,61%
PKO TFI		
udział w kapitale	8,59%	8,71%
udział w głosach	8,59%	8,71%
Nationale-Nederlanden OFE		
udział w kapitale	6,97%	-
udział w głosach	6,97%	-
Altus TFI S.A.		
udział w kapitale	-	5,49%
udział w głosach	-	5,49%
Noble Funds		
udział w kapitale	-	5,14%
udział w głosach	-	5,14%

30.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

	Pozostałe kapitały rezerwowe*	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	103 787	54 617	4 301	162 705
Zwiększenie kapitału rezerwowego z tytułu podziału zysku	13 518	0	0	13 518
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	117 305	54 617	4 301	176 223
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	99 003	0	4 301	103 304
Emisja akcji	0	54 617	0	54 617
Zwiększenie kapitału rezerwowego z tytułu podziału zysku	4 784	0	0	4 784
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	103 787	54 617	4 301	162 705

* Pozycja składa się głównie z zysków z lat ubiegłych oraz niepodlegającego podziałowi kapitału z połączenia.

Pozostałe kapitały rezerwowe zgodnie ze Statutem Spółki Akcyjnej tworzone są na pokrycie szczególnych strat lub wydatków.

30.3. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych od dnia przekształcenia w spółkę akcyjną, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przeznacza się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu jednostki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie. Jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca spełniła wymogi w zakresie wysokości kapitału zapasowego przewidziane w Kodeksie Spółek Handlowych.

Akcjonariusze mają prawo do udziału w zysku wykazanym w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta, który został przeznaczony przez Walne Zgromadzenie do wypłaty. Zysk rozdziela się w stosunku do liczby akcji. Jeżeli akcje nie są całkowicie pokryte, zysk rozdziela się w stosunku do dokonanych wpłat na akcje (art. 347 KSH). Zgodnie z § 20 ust. III Statutu jednostki dominującej, zysk pozostały po dokonaniu obowiązkowych odpisów przeznaczony jest w pierwszej kolejności na pokrycie straty za lata ubiegłe.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku istnieje ograniczenie dotyczące wypłaty dywidendy wynikające z umów finansowych z bankami: DNB Bank Polska S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego. Ograniczenie dotyczy zakazu wypłacania dywidendy bez uprzedniej pisemnej zgody banku.

Na 31 grudnia 2015 roku kwota niepodzielonego jednostkowego wyniku finansowego wynosi 32 000 tysięcy złotych.

31. Informacja o emisji, wykupie i spłacie dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W dniu 30 lipca 2015 roku Jednostka dominująca podjęła uchwałę w sprawie emisji obligacji serii A.

W dniu 31 lipca 2015 roku zarząd Jednostki dominującej, na podstawie zbudowanej książki popytu podjął uchwałę w sprawie przydziału 40 000 obligacji serii A o wartości nominalnej 1 tys. PLN i o łącznej wartości 40 mln PLN.

W dniu 6 sierpnia 2015 r. (dzień emisji) obligacje serii A zostały wprowadzone do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i w związku z powyższym w tej dacie zostały zapisane na rachunkach inwestorów. Obligacje są obligacjami zwykłymi, niezabezpieczonymi, zdematerializowanymi, na okaziciela i zostały wyemitowane w trybie art. 33 pkt 2 ustawy o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015 r. (Ustawa o obligacjach). Z tytułu obligacji przysługują wyłącznie świadczenia pieniężne. Wykup obligacji nastąpi w terminie 36 miesięcy od dnia ich przydziału. Jednostka dominująca posiada prawo wcześniejszego wykupu obligacji na zasadach określonych w warunkach emisji obligacji. Oprocentowanie obligacji zostało ustalone na poziomie WIBOR 6M + 2% i będzie wypłacane w sześciomiesięcznych okresach odsetkowych z zastrzeżeniem, iż z uwagi na dostosowanie okresów odsetkowych do półrocznych okresów kalendarzowych pierwszy i ostatni okres odsetkowy zostały ustalone na okres inny niż sześciomiesięczny. Obligacje nie są zabezpieczone.

Jednostka dominująca zobowiązała się do utrzymania poniższych wskaźników finansowych:

- wskaźnik zadłużenia netto rozumianego jako stosunek zadłużenia finansowego netto do EBIDTDA nie będzie większy niż 4.0x na koniec każdego okresu 12 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca oraz 31 grudnia każdego roku,

- wskaźnik kapitałowy (rozumiany jako stosunek kapitału własnego do wartości aktywów ogółem) będzie na poziomie nie niższym niż 20% na koniec każdego okresu 12 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca oraz 31 grudnia każdego roku.

W dniu 2 listopada 2015 roku Jednostka dominująca powzięła informację o podjęciu uchwały przez spółkę BondSpot S.A. w sprawie wprowadzenia obligacji do alternatywnego systemu obrotu na Catalyst.

32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	<i>Termin spłaty</i>	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Krótkoterminowe			
Kredyt w rachunku bieżącym (Bank Handlowy w Warszawie S.A.)	08.05.2015	0	2 782
Kredyt w rachunku kredytowym (Alior Bank S.A.)	19.06.2015	0	16 437
Kredyt w rachunku kredytowym (DnB Bank Polska S.A.)	30.06.2016	6 789	0
Kredyt w rachunku bieżącym (Bank PEKAO S.A.)	31.07.2015	0	104
Kredyt w rachunku kredytowym (Bank Handlowy w Warszawie S.A.)	31.07.2015	0	8 738
Kredyt w rachunku bieżącym (Alior Bank S.A.)	04.09.2015	0	6 712
Kredyt w rachunku bieżącym (Bank Ochrony Środowiska S.A.)	31.12.2015	0	3 677
Kredyt w rachunku kredytowym (DnB Bank Polska S.A.)	30.06.2016	886	0
Kredyt w rachunku bieżącym (BZ WBK S.A.)	14.12.2016	1 749	0
Pożyczka od Spółki DIMARK S.A.	28.07.2016	123	0
Razem		9 547	38 450

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Lp.	Bank kredytujący / pożyczkodawca	Kwota i waluta kredytu wg umowy (w tysiącach)	Zadłużenie z tytułu kredytu / pożyczki - krótkoterminowe (w tysiącach)	Zadłużenie z tytułu odsetek - waluta (w tysiącach)	Termin spłaty	Rodzaj kredytu	Oprocentowanie	Zabezpieczenie kredytu		
								Zastawy rejestrowe	Hipoteki	Cesje/Poręczenia / Weksle / Oświadczenia
1	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	25 000 PLN	0 PLN	4 PLN	05.05.2017	kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M + marża Banku	zastaw rejestrowy zgrzewarka szyn typu KCM-005Y1 na podwoziu dwudrogowym DAF 105 FX FKA wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej	brak	1) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową
2	mBank S.A.	50 000 PLN	0 PLN	0 PLN	29.12.2016 (data ważności limitu, max termin spłaty uruchomionego kredytu do dnia 29 grudnia 2018)	kredyt w rachunku kredytowym	WIBOR 1M + marża Banku	brak	brak	1) przelew wiarytelności z finansowanego kontraktu do wysokości kwoty kredytu, 2) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową
3	DnB Bank Polska S.A.	17 000 NOK	14 984 NOK	36 NOK	30.06.2016	kredyt w rachunku kredytowym	OIBOR 1M + marża Banku	brak	brak	1) pełnomocnictwo do rachunków w Banku, 2) oświadczenie o ustanowieniu tytułów egzekucyjnych w trybie art. 777 par. 1 punkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 25,5 mln NOK TORPOL S.A. oraz TORPOL NORGE AS, 3) Mortgage on receivables zgodnie z prawem norweskim (wiarytelność wynikająca z rachunku TORPOL NORGE NUF oraz rachunku TORPOL NORGE AS prowadzonych przez DnB ASA w Norwegii)
4	DnB Bank Polska S.A.	zawiera się w kwocie z punktu 3	2 000 NOK	0 NOK	30.06.2016	kredyt w rachunku kredytowym	OIBOR 1M + marża Banku	brak	brak	1) pełnomocnictwo do rachunków w Banku, 2) oświadczenie o ustanowieniu tytułów egzekucyjnych w trybie art. 777 par. 1 punkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 25,5 mln NOK TORPOL S.A. oraz TORPOL NORGE AS, 3) Mortgage on receivables zgodnie z prawem norweskim (wiarytelność wynikająca z rachunku TORPOL NORGE NUF oraz rachunku TORPOL NORGE AS prowadzonych przez DnB ASA w Norwegii)

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

5	DnB Bank Polska S.A.	500 NOK	338 NOK	0 NOK	28.02.2017	kredyt w rachunku kredytowym	WIBOR 1M + marża Banku	brak	brak	1) pełnomocnictwo do rachunków w Banku, 2) oświadczenie o ustanowieniu tytułów egzekucyjnych w trybie art. 777 par. 1 punkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 750 tys. NOK TORPOL S.A. oraz TORPOL NORGE AS, 3) Mortgage on receivables zgodnie z prawem norweskim (wierzycielność wynikająca z rachunku TORPOL NORGE NUF oraz rachunku TORPOL NORGE AS prowadzonych przez DnB ASA w Norwegii)
6	Bank PEKAO S.A.	3 000 PLN	0 PLN	0 PLN	31.07.2016	kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M + marża Banku	transporter materiałów sypkich MFS 40 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej	brak	1) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową, 2) pełnomocnictwo do rachunków w Banku, 3) oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 4,5 mln PLN
7	Bank Zachodni WBK S.A. /BGK	40 000 PLN	0 PLN	0 PLN	31.08.2016	kredyt w rachunku kredytowym	WIBOR 1M + marża Banku	brak	brak	1) cesja do kwoty 40 mln PLN (Rail Baltica) 2) cesja wierzycielności z umowy ubezpieczenia (polisy ubezpieczeniowej Rail Baltica) 3) pełnomocnictwa dla Agenta Konsorcjum do rachunków 4) oświadczenia TORPOL o poddaniu się egzekucji na rzecz każdego z banków do wysokości 200% kwoty partycypacji danego banku w łącznym zobowiązaniu; 5) dwa weksle własne in blanco z deklaracją wekslową, po jednym dla każdego z banków, po jednej deklaracji wekslowej na rzecz każdego z banków wraz z oświadczeniami wystawcy weksla o poddaniu się egzekucji; 6) cesja na rzecz Agenta Konsorcjum wierzycielności z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych wystawionych na zlecenie podwykonawców (Rail Baltica) nie niższa niż 25 mln PLN 7) Kaucja, wpłaty na każdy rachunek Kaucji w każdym z Banków po 50% kwoty stanowiącej 1,75% kwot dotychczas wpłaconych Konsorcjum Wykonawców na mocy Kontraktu. Kaucja będzie pobierana przez Agenta Konsorcjum z każdej płatności netto dokonanej przez Zamawiającego na Rachunek Kontraktu w formie zatrzymania w kwocie równej 1,75%

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

33. Rezerwy

33.1. Zmiany stanu rezerw

	<i>Rezerwy na naprawy gwarancyjne</i>	<i>Świadczenia po okresie zatrudnienia</i>	<i>Rezerwa na sprawę sporną*</i>	<i>Rezerwa na koszty kontraktów</i>	<i>Rezerwa na straty na kontraktach</i>	<i>Ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 221	720	8 321	0	0	10 262
Utworzone w ciągu roku obrotowego	840	142	1 190	10 555	1 362	14 089
Wykorzystane	0	63	0	0	0	63
Rozwiązane	0	0	0	0	0	0
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	2 061	799	9 511	10 555	1 362	24 288
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2015 roku	2 061	33	9 511	10 555	1 362	23 522
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2015 roku	0	766	0	0	0	766
Razem	2 061	799	9 511	10 555	1 362	24 288
Na dzień 1 stycznia 2014 roku	330	584	0	0	0	914
Utworzone w ciągu roku obrotowego	891	175	0	0	0	1 066
Wykorzystane	0	39	0	0	0	39
Rozwiązane	0	0	0	0	0	0
Reklasyfikowane	0	0	8 321	0	0	8 321
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	1 221	720	8 321	0	0	10 262
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2014 roku (przekształcone)	1 221	44	8 321	0	0	9 586
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2014 roku (przekształcone)	0	676	0	0	0	676
Razem	1 221	720	8 321	0	0	10 262

* Rezerwa dotyczy sprawy spornej z podwykonawcą. Przewidywany czas wypływów trudno określić.

Grupa tworzy rezerwy metodą szczegółowej identyfikacji analizując ryzyko związane z poszczególnymi transakcjami.

Grupa tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych odnotowanych w latach ubiegłych. Grupa na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazała rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w kwocie 2 061 tysięcy złotych (2014 rok: 1 221 tysięcy złotych).

33.2. Inne rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa nie utworzyła innych rezerw niż wykazane w nocie nr 32.1.

34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania finansowe, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

34.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania długoterminowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Rezerwy	766	676
Obligacje długoterminowe	40 000	0
Zobowiązania finansowe	40 084	27 379
Zobowiązania z tytułu leasingu	26 191	27 379
Zobowiązania finansowe inne	13 893	0
Pozostałe zobowiązania	10 139	6 036
Zobowiązania z tytułu kwot zatrzymanych	10 139	6 036
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	0	0
Razem	90 989	34 091

Zobowiązania krótkoterminowe

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	172 109	280 876
Wobec jednostek powiązanych	0	895
Wobec jednostek pozostałych	172 109	279 981
Podatek dochodowy od osób prawnych	0	1 495
Pozostałe zobowiązania finansowe	10 811	7 742
Zobowiązania z tytułu leasingu	8 638	7 544
Zobowiązania z tyt. zakupu środków trwałych	0	154
Zobowiązania finansowe inne	2 173	44
Kredyty i pożyczki	9 547	38 450
Rozliczenie kontraktów budowlanych	97 119	117 785
Pozostałe zobowiązania	37 498	43 681
Podatek VAT	12 255	5 258
Podatek dochodowy od osób fizycznych	917	1 135
Pozostałe z tytułu podatków cel i ubezpieczeń społecznych	4 835	2 802
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	4 580	3 393
Zaliczki otrzymane na dostawy	68	6 107
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	2 869	1 541
Usługi niefakturowane	11 857	23 297
Nadwyżka podatku należnego nad naliczonym	0	0
Inne zobowiązania	117	148

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Rozliczenia międzyokresowe	11 433	27 492
Rezerwy (nota 33.1)	23 522	9 586
Razem	362 039	527 107

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań:

Transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są oprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30 dniowych.

Zobowiązania publicznoprawne są płacone zgodnie z terminami płatności regulowanymi przez polskie przepisy prawa. Zobowiązania w stosunku do pracowników są regulowane do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą koszty wynagrodzeń.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane na podstawie zaakceptowanych not odsetkowych.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Do jednego miesiąca	69 517	150 392
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	69 361	81 209
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	3 893	2 499
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	12 855	5 114
Powyżej 1 roku	50	11 126
Zobowiązania przeterminowane	16 433	30 536
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ogółem	172 109	280 876

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wg długości okresu przeterminowania:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Przeterminowane do jednego miesiąca	15 083	30 231
Przeterminowane powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	699	205
Przeterminowane powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	401	99
Przeterminowane powyżej 6 miesięcy do 1 roku	177	1
Przeterminowane powyżej 1 roku	73	0
Zobowiązania przeterminowane ogółem	16 433	30 536

34.2. Rozliczenia międzyokresowe w pasywach

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 (przekształcone)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:		
Niewykorzystanych urlopów	4 063	2 158
Premii i nagród	2 326	1 911
Badania sprawozdania finansowego	64	122
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów dotyczących podwykonawców	3 197	22 894
Rezerwa na koszty i sprawy sporne	1 693	405
Pozostałe	90	2
Razem	11 433	27 492
- krótkoterminowe	11 433	27 492
- długoterminowe	0	0

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

35. Zobowiązania warunkowe

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	395 783	378 758
Weksle własne	0	2 100
Hipoteka kaucyjna*	0	1 908
Poręczenia	3 080	0
Inne zobowiązania warunkowe	886	0
Razem zobowiązania warunkowe	399 749	382 766

* Wpis hipoteki w księdze wieczystej do wysokości 21 000 tysięcy złotych; wycena nieruchomości do wartości godziwej 1 908 tysięcy złotych.

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń to przede wszystkim gwarancje wystawione przez banki i firmy ubezpieczeniowe na rzecz kontrahentów spółek Grupy na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do spółek Grupy z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych. Instytucjom finansowym przysługuje roszczenie zwrotne z tego tytułu wobec spółek Grupy. Ewentualny przewidywany czas wypływów środków pieniężnych trudno określić.

35.1. Sprawy sądowe

Sprawy prowadzone przeciwko jednostkom Grupy

Lp.	Opis przedmiotu sporu	Wartość przedmiotu sporu	Nazwa strony przeciwnej	Nazwa organu, przed którym toczy się postępowanie	Etap sprawy
1	O zapłatę	19 556 (wartość sporu przypadająca na Konsorcjum)	Systra S.A. oraz Systra-Soteceni S.p.A.	Sąd Okręgowy w Poznaniu	Pozwem z dnia 24 października 2014 r. spółki Systra S.A. i Systra-Soteceni S.p.A. (dalej łącznie jako „Projektant”) wniosły o zasądzenie solidarnie (ewentualnie na zasadzie in solidum, tj. z zastrzeżeniem, że zapłata przez któregośkolwiek z członków Konsorcjum zwalnia pozostałych) od Konsorcjum na rzecz Systra S.A. kwoty 16 210 tysięcy zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz na rzecz Systra-Soteceni S.p.A. kwoty 3 346 tysięcy zł wraz z ustawowymi odsetkami. Projektant wywodzi swoje roszczenie z umowy podwykonawstwa na usługi projektowe zawartej z Konsorcjum w dniu 6 grudnia 2011 r. („Umowa”). Umowa została zawarta w związku z realizacją projektu Łódź Fabryczna, którego generalnym wykonawcą jest Konsorcjum. W dniu 30 stycznia 2015 została złożona odpowiedź na pozew. Powód w dniu 19 marca 2015 złożył replikę na odpowiedź na pozew, natomiast Konsorcjum ponownie złożyło odpowiedź na replikę w dniu 19 maja 2015 roku. W dniu 28 kwietnia 2015 odbyła się rozprawa na której Sąd przesłuchał świadka W dniach 8,9 i 11 września odbyły się rozprawy na których sąd przesłuchał pięciu świadków ze strony SYSTRA i dwóch świadków ze strony Konsorcjum. W terminie 1 i 3 grudnia 2015 roku oraz 15 i 17 marca 2016 roku odbyły się rozprawy, na których zostali przesłuchani kolejni świadkowie.
2	O zapłatę	6 939 (wartość sporu przypadająca na Konsorcjum)	Systra S.A.	Sąd Okręgowy w Poznaniu	Pozwem wzajemnym z dnia 25 września 2014 r. SYSTRA S.A. wniosła o zasądzenie od Spółki i Astaldi S.p.A. solidarnie (ewentualnie na zasadzie in solidum) kwoty 6 639 tysięcy zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za roboty dodatkowe w związku z realizacją Umowy. W dniu 30 stycznia 2015 została złożona odpowiedź na pozew. W dniu 2 marca 2015 SYSTRA S.A. złożyła w Sądzie replikę na odpowiedź na pozew wzajemny, natomiast 13 maja 2015 Konsorcjum złożyli w Sądzie odpowiedź na replikę. W dniu 20 maja 2015 miała miejsce rozprawa, kolejna odbyła się w dniu 22 września na której Sąd przesłuchał dwóch świadków zgłoszonych przez Wspólników spółki.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

Sprawy prowadzone z wniosku jednostek Grupy

Lp.	Opis przedmiotu sporu	Wartość przedmiotu sporu	Nazwa strony przegrannej	Nazwa organu, przed którym toczy się postępowanie	Etap sprawy
1	O zapłatę	33 028 (wartość sporu przypadająca na Konsorcjum)	Sysra S.A. oraz Sysra-Sotecomi S.p.A.	Sąd Okręgowy w Poznaniu	W dniu 13 marca 2015 roku Spółka w imieniu konsorcjum realizującego kontrakt „Łódź Fabryczna” złożyła do sądu pozew przeciwko dwóm byłym kontrahentom Sysra S.A. oraz Sysra-Sotecomi S.p.A. Złożony pozew obejmuje roszczenia konsorcjum realizującego kontrakt wobec byłych kontrahentów z tytułu nieobjętych potrąceniem kar umownych naliczonych na podstawie umowy realizowanej pomiędzy tymi podmiotami a konsorcjum w kwocie ok. 17 248 tysięcy zł, z czego ok. 8 600 tysięcy zł względem Sysra S.A. (50%) oraz 8 600 tysięcy zł względem Sysra-Sotecomi S.p.A. (50%). W dniu 29 kwietnia 2015 Projektant złożył do sądu odpowiedź na pozew wzajemny. Replika na odpowiedź w przygotowaniu. W dniu 7 września 2015 roku, została złożona do Sądu replika na odpowiedź na pozew wzajemny. W grudniu 2015 roku zasadnicze powództwo wzajemne przeciwko byłym kontrahentom zostało rozszerzone o dotychczasowe roszczenia ewentualne dochodzone w ramach tego samego pozwu obok roszczenia głównego. Obecnie łączna wartość żądania pozwu wzajemnego w tym postępowaniu wynosi 33 028 tysięcy zł.
2	O zapłatę	82 (wartość sporu przypadająca na Konsorcjum)	Sysra S.A.	Sąd Okręgowy w Poznaniu	Pozwem z dnia 18 kwietnia 2014 r. Spółka i Astaldi S.p.A., działając jako wspólnicy spółki cywilnej o nazwie NLF Torpol Astaldi s.c., wniosły o zasądzenie od Sysra S.A. z siedzibą w Paryżu, Francja, solidarnie na rzecz Spółki i Astaldi S.p.A. kwoty 82 tysięcy zł wraz z ustawowymi odsetkami. Kwota ta stanowi niezapłacony przez Sysra S.A. czynsz z tytułu najmu kontenera na podstawie umowy najmu z dnia 1 stycznia 2013 r. oraz skapitalizowane odsetki do dnia złożenia pozwu. W dniu 28 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. SYSTRA S.A. od nakazu zapłaty wniosła sprzeciw. W dniu 27 stycznia Wspólnicy spółki złożyli odpowiedź na sprzeciw SYSTRA S.A. W dniu 11 marca 2015 do Sądu wpłynęła replika na naszą odpowiedź, natomiast w dniu 13 maja 2015 została złożona odpowiedź na replikę. W dniu 20 maja 2015 miała miejsce rozprawa. Kolejna rozprawa jest zaplanowana na 22 września 2015.na której Sąd przesłuchał dwóch świadków zgłoszonych przez Wspólników spółki.

Należności, których dotyczą wyżej opisane sprawy zostały w całości objęte odpisem aktualizującym wartość należności.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączane na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

35.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Systemu podatkowy w Norwegii jest spójny i dokładnie uregulowany. Stopień stabilności systemu podatkowego jest określany jako wyższy w porównaniu z systemem podatkowym w Polsce.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat (w Norwegii przez okres 10 lat), począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Zarząd Spółki z Grupy ocenił skutki podatkowe wyodrębnienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa i na tej podstawie rozpoznał aktywo z tytułu podatku odroczonego w wysokości 7 898 tysięcy złotych wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Zarząd w dniu 22 marca 2012 otrzymał pozytywną interpretację podatkową Ministra Finansów w zakresie podatku VAT oraz w dniu 4 kwietnia 2012 roku otrzymał pozytywną interpretację podatkową Ministra Finansów w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, a także oszacował, że Grupa w przyszłych latach osiągnie wystarczające dochody, które umożliwią zrealizowanie tego aktywa.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku nie zidentyfikowano policzalnego ryzyka podatkowego.

36. Przychody ze sprzedaży usług - długoterminowe kontrakty budowlane

Grupa rozpoznaje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przychody z niezakończonych usług zgodnie z MSR 11.

W aktywach w pozycji „rozliczenie kontraktów budowlanych” a w pasywach „rozliczenie kontraktów budowlanych” prezentowane są skutki wyceny stopnia zaawansowania niezakończonych usług w korelacji z dodatkowymi przychodami lub korektą zafakturowanej sprzedaży.

W przypadku gdy Spółka z Grupy jest liderem konsorcjum lub członkiem, rozpoznaje w rachunku zysków i strat tylko przychody i koszty wynikające z udziału Spółki w konsorcjum (szczegółowe informacje w nocie nr 23.3).

Grupa uzyskała średnią rentowność zysku ze sprzedaży brutto z tytułu realizacji portfela kontraktów budowlanych za 2015 rok na poziomie 5,50% (2014 r.: 6,4%).

Poniższe tabele przedstawiają skutki wyceny usług w okresach sprawozdawczych.

	Aktywa: rozliczenie kontraktów budowlanych	Pasywa: rozliczenie kontraktów budowlanych	Saldo
1 stycznia 2015	62 803	117 785	-54 982
31 grudnia 2015	31 967	93 698	-61 731

	Aktywa: rozliczenie kontraktów budowlanych	Pasywa: rozliczenie kontraktów budowlanych	Saldo
1 stycznia 2014	37 071	74 085	-37 014
31 grudnia 2014	62 803	117 785	-54 982

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Koszty z tytułu kontraktów długoterminowych narastająco poniesione do końca okresu sprawozdawczego	2 452 822	1 359 171
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych wg stopnia zaawansowania na koniec okresu sprawozdawczego narastająco	2 609 969	1 456 953
Ujęte do dnia bilansowego zyski skumulowane	158 509	97 782
Ujęte do dnia bilansowego straty skumulowane	1 362	-
Pozycja bilansowa netto dla trwających umów	61 731	54 982
Kwoty zatrzymane przez kontrahentów	298	187
Otrzymane zaliczki	0	6 095

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi w roku 2015:

	<i>Przychody netto ze sprzedaży usług</i>	<i>Sprzedaż środków trwałych</i>	<i>Zakup usług</i>	<i>Należności z tyt. dostaw i usług</i>	<i>Zobowiązania z tyt. dostaw i usług</i>	<i>Rozliczenia międzyokresowe w pasywach</i>
I Wspólne przedsięwzięcie konsolidowane metodą praw własności:						
a) Lineal Sp. z o.o.	6	-	222	-	-	-
II Powiązania osobowe:						
a) Wallet Małgorzata Sweklej*	-	-	580	-	-	

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi w roku 2014:

	<i>Przychody netto ze sprzedaży usług</i>	<i>Sprzedaż środków trwałych</i>	<i>Zakup usług</i>	<i>Należności z tyt. dostaw i usług</i>	<i>Zobowiązania z tyt. dostaw i usług</i>	<i>Różniczenia międzyokresowe w pasywach</i>
I Wspólne przedsięwzięcie konsolidowane metodą praw własności:						
b) Lineal Sp. z o.o.	-	-	1 103	-	874	-
II Powiązania osobowe:						
b) Wallet Małgorzata Sweklej*	-	-	580	-	-	

* Rodzaj powiązania – członkowie bliskiej rodziny członka organu zarządzającego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego powiązanie nie występuje.

37.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

37.2. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie udzieliła pożyczek Członkom Zarządu.

37.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy

37.3.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Zarząd	5 253	3 433
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	4 837	2 065
Wpływ na rachunek zysków i strat rezerwy na premię dla Zarządu	416	1 368
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Rada Nadzorcza	509	110
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	509	110
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Razem	5 762	3 543

Grupa jako kadre kierowniczą traktuje Zarządy Spółek z Grupy.

38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za okres zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, dnia 31 grudnia 2014 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	248	219
Wydatki bieżące związane z badaniem sprawozdania finansowego	14	30
Usługi doradztwa	62	0
Razem	<u>324</u>	<u>249</u>
w tym koszty badania i doradztwa oddziałów/spółek zagranicznych	109	21

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą obligacje, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

W celu zabezpieczenia się przed wahaniami stóp procentowych Grupa zawarła następujące transakcje:

Data zawarcia:	10.07.2015
Strona transakcji:	DNB Bank Polska S.A.
Instrument zabezpieczający:	opcja CAP na stopę procentową
Wartość nominalna:	14 mln NOK
Horyzont obowiązywania zabezpieczenia:	14.07.2016
Parametry zabezpieczenia:	stopa strike 1,80% (NOK IBOR 1M)
Dodatkowe warunki:	-

W roku 2015 nie wystąpiły transakcje objęte rachunkowością zabezpieczeń.

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej).

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/zmniejszenie	
		+1%	-1%
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 658	57	-57
Kredyty bankowe	158	-2	2
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	578	-6	6
Obligacje długoterminowe	664	-7	7
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 355	53	-53
Kredyty bankowe	780	-8	8
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	726	-7	7

Dla powyższych wyliczeń założono, że ryzyko stopy procentowej dotyczy głównie kredytów bankowych oraz zobowiązań z tytułu leasingu. Do wyliczenia wartości narażonej na ryzyko przyjęto, że WIBOR 1 m na dzień 31 grudnia 2015 roku 1,66% (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 2,08%).

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. W roku 2015 przychody denominowane w euro wyniosły w przeliczeniu na walutę sprawozdania 22 tysiące złotych co stanowi nieco ponad 0% obrotu (w roku 2014 26 tysięcy złotych co stanowiło nieco ponad 0%).

Grupa stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia. Poza tym Grupa podejmuje działania mające na celu minimalizowanie ryzyka walutowego poprzez podpisywanie umów z podwykonawcami, wyrażonych w walucie kontraktowej.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa ze względu na znikomy udział sprzedaży i zakupów w walucie obcej nie zabezpieczyła transakcji sprzedaży denominowanych w walutach obcych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe wahania kursu euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

	wartość bilansowa w EUR	wartość bilansowa w PLN po kursie wyceny bilansowej	wpływ na wynik finansowy brutto	
			wzrost 4%	spadek 4%
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015				
Środki pieniężne	2	9	0	0
Należności	39	166	7	-7
Zobowiązania	1 282	5 463	-219	219
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014				
Środki pieniężne	0	0	0	0
Należności	8	34	1	-1
Zobowiązania	1 909	8 137	-325	325

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

39.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Grupy związane jest głównie z należnościami z tytułu dostaw i usług. Grupa zawiera transakcje przede wszystkim z jednostkami sektora publicznego – kontrahenci o wysokiej wiarygodności i weryfikowalnej zdolności kredytowej. Podstawowym odbiorcą usług są PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., a także jednostki samorządów terytorialnych. Dlatego też narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Służby finansowe monitorują na bieżąco stan należności ograniczając ryzyko nieściągalności.

Grupa współpracuje z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności. Wolne środki pieniężne Grupa lokuje w kilku bankach ograniczając tym samym ryzyko dotyczące środków płynnych. Informacje o jakości kredytowej banków Grupa czerpie z niezależnej agencji ratingowej.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku blisko 55% środków pieniężnych utrzymywana jest na rachunkach jednego z banków.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe jest równa wartości bilansowej następujących instrumentów finansowych:

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe (wartość księgową)	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Środki pieniężne	340 831	193 695
Należności brutto	165 138	427 696

39.4. Ryzyko koncentracji

Grupa realizuje kontrakty głównie dla jednostek sektora publicznego. Około 86% przychodów ze sprzedaży usług zrealizowanych w 2015 roku (również 86 % w roku 2014) pochodziło z tytułu prac realizowanych na rzecz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Pozostała część sprzedaży dotyczyła robót wykonywanych na rzecz innych jednostek samorządowych. Tak duża koncentracja sprzedaży na rzecz jednego podmiotu powoduje pewne ryzyko rezygnacji lub ograniczenia zamówień udzielanych Grupie przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. oraz ryzyko wystąpienia zatorów płatniczych w odniesieniu do kontraktów, które PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. finansuje ze środków własnych.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy poprzez okresowe planowanie płynności. Grupa uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

<i>31 grudnia 2015</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	0	0	9 547	0	0	9 547
Zobowiązania z tytułu leasingu	0	2 493	7 122	24 889	2 826	37 330

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Długoterminowe zobowiązania z tytułu kwot zatrzymanych	0	0	0	10 139	0	10 139
Obligacje długoterminowe	0	0	0	40 000	0	40 000
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	154 660	17 326	123	0	172 109
Zobowiązania finansowe inne	0	2 173	0	0	0	2 173
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	0	4 580	0	0	0	4 580
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	0	2 869	0	0	0	2 869
Usługi nefakturowane	0	11 857	0	0	0	11 857
Inne zobowiązania	0	117	0	0	0	117
Instrumenty pochodne	0	0	0	0	0	0
	0	178 749	33 995	75 151	2 826	290 721

31 grudnia 2014	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	0	0	38 450	0	0	38 450
Zobowiązania z tytułu leasingu	0	2 436	6 968	26 788	6 740	42 932
Długoterminowe zobowiązania z tytułu kwot zatrzymanych	0	0	0	6 036	0	6 036
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	262 037	7 713	11 126	0	280 876
Zobowiązania finansowe inne	0	44	0	0	0	44
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	0	3 393	0	0	0	3 393
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	0	1 541	0	0	0	1 541
Usługi nefakturowane	0	23 297	0	0	0	23 297
Inne zobowiązania	0	148	0	0	0	148
Instrumenty pochodne	0	0	0	0	0	0
	0	292 896	53 131	43 950	6 740	396 717

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

40. Instrumenty finansowe**40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych**

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
<i>Aktywa finansowe</i>					
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	UdtW	21 908	4 566	21 908	4 566
Należności z tytułu dostaw i usług	PiN	112 721	328 552	112 721	328 552
Pozostałe należności	PiN	5 875	23 621	5 875	23 621
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	342 859	193 695	342 859	193 695
<i>Zobowiązania finansowe</i>					
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	9 547	38 450	9 547	38 450
- kredyt w rachunku bieżącym i kredytowym	PZFwgZK	9 547	38 450	9 547	38 450
Zobowiązania długoterminowe	PZFwgZK	90 223	33 415	90 223	33 415
- Pozostałe zobowiązania		10 139	6 036	10 139	6 036
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		24 022	27 379	24 022	27 379
- Pozostałe zobowiązania finansowe		16 062	0	16 062	0
- Obligacje długoterminowe		40 000	0	40 000	0
Zobowiązania krótkoterminowe		220 418	332 299	220 418	332 299
- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	PZFwgZK	172 109	280 876	172 109	280 876
- Pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	10 811	7 742	10 811	7 742
- Pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	37 498	43 681	37 498	43 681

Użyte skróty:

UdtW	– Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
WwWGpWF	– Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
PiN	– Pożyczki i należności,
DDS	– Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
PZFwgZK	– Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała instrument finansowy w postaci opcji CAP na stopę procentową, który jest wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy, którego wartość godziwa na dzień bilansowy 31 grudnia 2015 roku wynosiła 0 złote i 7/100. Instrument ten jest klasyfikowany do poziomu 2 hierarchii wartości godziwej i nie nastąpiły żadne przesunięcia pomiędzy poziomami w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym. Ze względu na nieistotność wyceny, Zarząd jednostki dominującej odstąpił od ujawniania dodatkowych ujawnień dotyczących wyżej wymienionego instrumentu finansowego, co jest dopuszczone przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej.

40.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Zyski / (straty) z sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe	1 892	90	-48	0	0	1 262	3 196
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:							
DDS	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	0	0	0	0	0	42	42
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	0	-28	-48	0	0	1 220	1 144
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 892	118	0	0	0	0	2 010
Zobowiązania finansowe	-4 078	-542	0	0	0	-1 624	-6 244
Kredyt w rachunku bieżącym	-494	0	0	0	0	0	-494
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-3 584	-542	0	0	0	-1 624	-5 570
Razem	-2 186	-452	-48	0	0	-362	-3 048

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

GRUPA TORPOL

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

Kategoria	Przychody (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Zyski / (straty) z sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe	2 196	-143	-224	0	0	1 330	3 159
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe):	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	0	0	-164	0	0	0	-164
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	0	0	0	0	0	251	251
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	0	-289	-60	0	0	1 079	730
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 196	146	0	0	0	0	2 342
Zobowiązania finansowe	-3 393	-236	0	0	0	-1 491	-5 120
Kredyt w rachunku bieżącym	-2 116	0	0	0	0	0	-2 116
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-1 277	-236	0	0	0	-1 491	-3 004
Razem	-1 197	-379	-224	0	0	-161	-1 961

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 82 stanowią jego integralną część

40.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2015 - Oprocentowanie zmienne

	1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	342 859	0	0	0	0	0	342 859
Obligacje długoterminowe	0	0	-40 000	0	0	0	-40 000
Kredyty w rachunku bieżącym	-1 749	0	0	0	0	0	-1 749
Kredyty w rachunku kredytowym	-7 675	0	0	0	0	0	-7 675
Pożyczki	- 123	0	0	0	0	0	-123
Leasing	-8 639	-7 922	-6 781	-5 408	-3 335	-2 744	-34 829
Razem	324 673	-7 922	-46 781	-5 408	-3 335	-2 744	258 483

31 grudnia 2014- Oprocentowanie zmienne

	1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	193 695	0	0	0	0	0	193 695
Kredyty w rachunku bieżącym	-13 276	0	0	0	0	0	-13 276
Kredyty w rachunku kredytowym	- 25 174	0	0	0	0	0	-25 174
Leasing	-7 544	-6 794	-5 894	-5 106	-4 225	-5 360	-34 923
Razem	147 701	-6 794	-5 894	-5 106	-4 225	-5 360	120 322

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiadała instrumentów finansowych o oprocentowaniu stałym. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie są narażone na ryzyko związane z wahaniami stóp procentowych.

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie Grupie zdolności do kontynuowania działalności i realizowania przyjętej strategii z uwzględnieniem minimalizacji kosztu kapitału i maksymalizacji zwrotu dla akcjonariuszy. Zarządzanie kapitałem ma na celu również utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa dostosowuje strukturę finansową do swoich zamierzeń inwestycyjnych oraz uwzględnia warunki rynkowe. Strategia Grupy przewiduje stopniową zamianę długu krótkoterminowego na finansowanie długoterminowe oraz, że nowo pozyskiwane finansowanie kredytami będzie celowe dla potrzeb realizacji konkretnych umów o roboty budowlane i inwestycji. W celu zmniejszenia ryzyka uzależnienia możliwości finansowania od polityki kredytowej Banków oraz zmiany struktury finansowania Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o emisji trzyletnich obligacji.

Grupa bada na bieżąco wskaźniki zadłużenia. Strategia Grupy polega na spełnieniu kowenantów finansowych obowiązujących w umowach kredytowych i obligacji, w tym na osiągnięciu poziomu wskaźnika pokrycia majątku

kapitałem własnym nie niższego niż 20% aktywów. Wskaźnik kapitalizacji rozumiany jako kapitał własny/aktywa ogółem wyniósł w 2015 roku 33% (w 2014 r. 27%). Grupa monitoruje także inne wskaźniki okresowe w umowach kredytowych i na dzień bilansowy były one spełnione.

Wskaźniki zadłużenia na dzień 31 grudnia 2015 i 31 grudnia 2014 przedstawiały się następująco:

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
Zobowiązania finansowe	40 084	27 379
Obligacje długoterminowe	40 000	0
Oprocentowane kredyty i pożyczki	9 547	38 450
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	172 109	280 876
Pozostałe zobowiązania finansowe	10 811	7 742
Rozliczenie kontraktów budowlanych	97 119	117 785
Pozostałe zobowiązania (długo i krótkoterminowe)	47 637	49 717
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty*	-342 859	-193 695
Zadłużenie netto	74 448	328 254
Kapitał własny	223 562	203 312
Kapitał i zadłużenie netto	298 010	531 566
Wskaźnik dźwigni	0,25	0,62

* W nocie 29 zaprezentowano jaka część z powyższych środków pieniężnych przeznaczona jest wyłącznie na realizację danych kontraktów budowlanych

Zarząd uważa obecny poziom zadłużenia za bezpieczny i nie widzi zagrożeń dla jego terminowej obsługi.

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Zarząd Grupy	6	3
Administracja	86,92	85,17
Dział sprzedaży	0	0
Pion produkcji	521,25	346,50
Pozostali	0	0
Razem	614,17	434,67

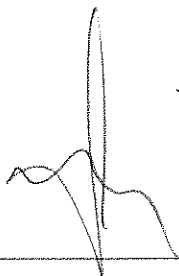
43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po dniu 31 grudnia 2015 roku miały miejsce następujące zdarzenia mogące mieć istotny wpływ na sytuację jednostki dominującej a pozostające bez wpływu na sprawozdanie za okres zakończony 31 grudnia 2014 roku:

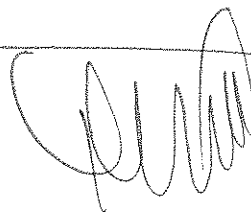
<i>Data</i>	<i>Instytucja</i>	<i>Rodzaj dokumentu</i>	<i>Wartość zdarzenia w tysiącach</i>	<i>Opis</i>	<i>Nr raportu bieżącego</i>
14.01.2016				Powołanie przez Radę Nadzorczą Pana Tomasza Krupińskiego w skład Zarządu Torpol S.A.	1/2016
01.02.2016				W dniu 1 lutego 2016 r. Pan Marek Wadowski złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki.	4/2016
29.02.2016				W dniu 29 lutego 2016 r. Pan Tomasz Sweklej złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu. Rezygnacja została złożona z bardzo ważnych powodów osobistych.	7/2016
09.03.2016				Zmiany w składzie Rady Nadzorczej opisane w nocie nr 3	8/2016
17.03.2016				Powołanie przez Radę Nadzorczą z dniem 23 marca 2016 roku Pana Grzegorza Grabowskiego	12/2016

Krzysztof Miler
Wiceprezes Zarządu

Michał Ulatowski
Wiceprezes Zarządu

Tomasz Krupiński
Wiceprezes Zarządu

Marta Izdebska
Główny Księgowy

Poznań, dnia 21 marca 2016 roku